

GABRIELIS SCHWEDERI, J.U.D.

SACR. CÆSAR. PALATII COMITIS, SERENISS. DUCIS WIRTEMB.
CONSILIARII, ATQUE PRIMARII EX JCONSULTORUM ORDINE IN
SUPREMO APPELLATIONUM TRIBUNALI ASSESSORIS, PLACITORUM
FEUDALIIUM ET JURIS PUBLICI PROFESSORIS ORDINARII, LONGE
CELEBERRIMI H. T. DECANI,

COMMENTATIO JURIS PUBLICI

DE

PRÆEMINENTIIS, PRÆROGA-
TIVIS, JURIBUS AC PRIVILE-

GIIS PRÆCIPUIS

SERENISSIMÆ DOMUS
AUSTRIACÆ,

UT ET

DE

AUGUSTISS. HUIUS DOMUS
JUDICIO PROVINCIALI
CÆSAREO SUEVIÆ.

TUBINGÆ,

Apud THEODORUM MEZLERUM, Bibliop.
MDCCLXXII.

CABRIELIS SCHWEDER, J.U.D.
SACRE CASSA & PULCHRIS COMITIS, SERENISSIMO DUCIS WIRTHEM.
CONSILII, ATOQUE PRINCIPIS EX CONSTITUTIONE ORIENTIS ET
SUNT AD AFFECTIONEM & TABULAM & REPERTORIUM, FACILITATE
L. ADALM ET JUS, ATOQUE PRINCIPIS EX CONSTITUTIONE, LONGA
CASSA & PULCHRIS COMITIS, SERENISSIMO DUCIS WIRTHEM.

COMMENTARII AD PARS PARS

PRÆFATIONIS, PRÆROGA-
TIVIS, JURIBUS AC PRIVILE-
GIIS PRÆFATIONIS
SERENISSIMAE DOMUS
AUSTRIACAE.

UT ET

DE

AUGUSTIS HUIUS DOMUS
JUDICIO PROVINCIALI
CAESAREO STEVIA.

FORNICE

APUD THEODORUM WIRTHEM, Bishop.
MDCCXXI

P R A E F A T I O.

Augustissima Domus Au-
striaca, cujus Inclytum Caput,
& unicum Serenissimæ Familiæ
Lumen ac columnen **CARO-**
LUM VI. Sacratissimum Im-
peratorem Roman. Regemque
suum, nunc Germania, Italia, pio Religioso-
que cultu veneratur, (Cui DEUS Ter Optimus,
terque Maximus, ex calidissimo nostro, omnium-
que bene affectorum cultorum quietis publicæ de-
siderio flagrantium, voto, divina benignitate lar-
giatur Imperium felicissimum, & gloriosissimum,
Victoriis ac triumphis, contra infestos almæ Pa-
cis turbatores refertissimum, Optimates in omni-
bus

bus ad bonum publicum Imperii suscipiendis semper conspirantes, subditos fideles & obediētes, Vitam prolixam, Nestoreos Pileosque annos, & extremum vitæ humanæ terminum multorum annorum numero excedentem, seram posteritatem, non minus in masculis quam foeminis, perpetuò florentem, nonnisi cum ipso fine mundi terminandam, in Salutem Decusque Imperii Romano-Germanici, ad sæculorum consummationem usque, in omni felicitatis flore ac prosperrima incolumitate perennaturi) originis splendore, & antiquitate, quam ex immotis repetere principiis, fere prohibet abstrusa vetustas, intricatam reddit prolixa stemmatis series, potentia & ditionum amplitudine, prætensionibus, juribus ac privilegiis, nulli certè in tota Europa cedit, ac secunda est, tanto Heroum Numero, tantis denique facultatibus, virtutibus, ac gloriosis heroum factis, inter orbis Christiani Reges & Principes eminens, quantis vix ulla alia illustris familia unquam visa. Natales suos debet Per-Illustri Prosapia Comitum Habsburgicorum, ex qua Rudolphus Habsburgicus, ob insignes suas virtutes, fortiaque facta anno 1273. in Rom. Imperatorem, ac Regem Germaniæ, electus, com-
mu-

munis Sator & Stator Archiducum Austriæ est, cujus majores jam circa initium sæculi, post Christum natum septimi, summa in Occidentali Francia Patriciatus & Majoratus domus dignitate præfulsisse, quin & maturè admodum, & quidem necdum elapso seculo illo, ipsum Alemanniæ Ducatum, qui tum, ut Caspar Bruschius *in Chronologia Monasteriorum Germania*, pag. mihi 335. tradit, Alsatiam, Sueviam, & Germaniam superiorem comprehendit, jam tenuisse, & seriem stirpis equidem à Richomere Patricio, adeoque ab anno Christi 600. haud sine specie veri petere, ac deducere post Vignierium, & Chifletium, eruditissimum Blondellum, *in tabula gentis Archinoaldinæ* (ita vocat Habspurgo - Austriacam, ab Archinoaldo majore Domus sub Clodovæo II.) *præfationi apologetica ad assertionem Genealogiæ Francicæ* inserta, asserit Clarissimus Obrechtus *ad Monzamban. cap. 2. §. 3.* Ast quam mirum in modum in investiganda, & recensenda origine Habsburgicæ Gentis, varient Scriptores, plusquam notum est, sique ulla in re, certe in deducenda Stirpe Habsburgica tam diversæ sunt sententiæ, ut earum viginti Joh. Ludov. Schoenleben Carniolo Labacensis in *Dissertatione sua Polemi-*

ca, anno 1682. edita, de *Augustissima Domus Habspurgo-Austriaca prima origine* retulerit, ac discussit, ex quibus potiores recenset Clariss. D. Burchardus Gothelf Struvius in *Syntagm. Histor. German. Diss. 23. §. 1.* Laudatus autem Schoenleben, veram ejus originem, à Carolo M. ejusque majoribus Franco-Germanis repetendam existimat *Cap. 20. seq.* At istam à Carolo M. deductionem per foeminas saltem procedere, monet novissimè summo studio, in origines Serenissimæ ac Potentissimæ Familiæ Habspurgo-Austriacæ inquirens Joh. Georg. Eccardus, qui eas ex monumentis veteribus, Scriptoribus coætaneis, diplomatibus, chartisque nunc primum continua serie, à prima origine, ad Rudolphum Imperatorem usque demonstrasse, & Sacræ Cæsareæ, ac Catholicæ Majestati se devotissimè obtulisse gloriatur. Nos ergo insuper habito hoc argumento, paucis saltem, illustriores Inclytæ Domus præeminentias, prærogativas, immunitates insigniores, præcipua jura ac privilegia, quibus præ aliis corruscat, tangemus ac recensebimus.

Sectio

Sectio I.

De Sereniss. Dom. Austr. Jurib. & Prærogat.

§. I.

Constat vero Austriam, quæ nomen inde sortita, quod pars Australis Regni Bavarici der *Oestliche Theil des Königreichs Bayern*/ præter ipsam Bavariam, Austriam, Styriam, Carinthiam, Carniolam, Tyrolum, Salzburgum continentis, teste Aventino *Lib. 4. Annal. Bojar. p. 34.* à Francorum Regibus destructi & eversi, atque in diversos Ducatus & Comitatus divisi, quorum administratio diversis commissa, perinde ut alias Germaniæ Provincias, primum per Comites à Carolo M. & ejus posteris constitutos gubernatam fuisse, postea per Marchiones ab Henrico Aucupe ordinatos, qui Hunnos, Avaresque, crebris excursionibus finitimas Pannoniæ Regiones infestantes, compescerent. Quæ dignitas, Provinciaque post alios, à Friderico Lucæ recensitos in *alten Fürsten-Saal P. 1. Cap. 3. pag. 75. seqq.* in præmium fortitudinis, & defensorum contra hostes Imperii finium, obtigit Leopoldo Pio & Illustri ex Comitibus Babenbergicis oriundo, quem multi originem suam ad Sueviæ Duces referre crediderunt,

runt , qui error inde natus , quod existimaverint, Leopoldi illius filium, Henricum II. Marchionem Austriæ , Germanum fratrem fuisse Friderici Ducis Sueviæ & Alsatiæ , qui tamen frater ejus uterinus modo fuit, amborum enim mater extitit, Agnes Henrici IV. Imperatoris filia , quæ nupsit I. Friderico Hohenstauffio II. Leopoldo Pio & Illustri Marchioni Austriæ.

Fridericus II. vulgo Cocles seu Luscus dictus, Dux Sue- viæ & Alsatiæ seu Ale- mannorum.	Henricus II. Marchio Au- striæ.
---	------------------------------------

Fridericus Barbarossa Imp.

§. II. Ducis deinde titulum à Friderico Barba-
rossa , seu Ænobarbo Imp. fratris sui filio , modo
dictus Henricus II. obtinuit anno 1156. quia Bava-
riam Henrico Superbo ademptam ipsique con-
cessam , filio illius Henrico Leoni , ad senten-
tiam Imperatoris restituit , cujus jacturam , quo
benignius ferret , Austria in Ducatum evecta ,
Clientelæ jure , quo aut totam , aut saltem , quæ
cis Oenum in intimiora Bavariæ porrigitur , Ba-
vraiæ Duci obstrictam ante tenuerant , soluta est.
Diplo-

Diplomatis quo Marchionatus Austriæ in Ducatum facta commutatio, ab Imp. Friderico I. copiam ex sibi communicato Codice Privilegiorum Austriacorum à Domino Reichardo de Strein Dn. in Schvvarzenau anno 1599. ex Archivis collectorum, manuscripto refert Pfeffinger *ad Vi-triar. L. 1. tit. 16. §. 9. pag. 17.* tabulas easdem, per paucis mutatas exhibet Limn. *L. 5. J. P. Cap. 2. p. 29.* Lunig. *Reichs-Archiv Part. spec. cont. 1. im 4. Absatz. pag. 4.*

§. III. In Friderico Bellicoso, Austriæ Duce quinto, in masculis extincta est familia Marchionum & Ducum Austriæ ex Comitum Babenbergensium stemmate oriunda, postquam 270. circiter annos Austriæ cum laude præfuisset. Obiit enim ipse Fridericus Bellicosus, licet Victor, ut Princeps animo elatus, ingenio inquires, & audax, nulla timens pericula, ex accepto vulnere, in prælio, cum Bela Hungarorum Rege, prope Neapolim in Austria gesto 15. Junii 1246. Alii referunt Friderici Baronis Pottendorffii scelere perisse, ob illatam Pottendorffæ Genti in foemina injuriam, quâ per stupri consuetudinem abusus Princeps dicebatur, pari ardore in amores, atque arma proclivis. Supererant, extincta virili stirpe,

pe, foeminae, nempe Margaretha Friderici Bellicosi Soror, quam primum Uladislaus Moraviae Marchio, eoque breve postmatrimonium fata ex-
plente, Hermannus Badensis, una cum Austria habuere. Atque hic paucis post annis rebus humanis exemptus, hæreditatem in filium Fridericum quem unicum e Gertrudi suscepserat, transmisit, is autem adhuc adolescens, & priusquam conjugium experiretur, una cum Conradino Sueviae Duce, à Carolo Andegavensi Regni Neapolitani usurpatore captus, & capite plexus. Ita orbata Principibus suis Austria, atque hinc Hungarorum, inde Bavarorum injuriis exposita, Provinciae ordines Henricum Misniae Marchionem, Friderici Bellicosi Sororium adiere, ut Imperium ejus susciperet, rogantes. Eripuit autem faucibus ejus bolum hunc Premislaus Ottocarus Bohemiae Rex, & à majori parte Ordinum impetravit, ut in Ducem inauguratus fuerit, ducta eum in finem in uxorem, Margaretha Friderici Bellicosi sorore, provectæ ætatis foeminâ, sterili, & ob id paulo post ab eodem veneno sublata. Sed Rudolphus Habsburgicus in Imperatorem electus, armis contra Ottocarum jussu Imperii Procerum ob eam sumptis ipsum secunda vice devictum, coegit, eoque *ut*

ut Austriam, Styriam & Carniolam Imperio restituerit. Quas ditiones Imperio apertas, ab Ottocaro eidem interceptas, justissime armis sibi vindicatas Rudolphus Imperator, ad perditam Imperii salutem, cura ac virtute sua restaurandam, illi praefectus, cum non reperiret, quos tenerius amaret, eoque patrimonio auctos mallet, communi Principum ac Civitatum consensu, in Comitibus Augustanis 1282. obtento, filiis suis Alberto ac Rudolpho, coram Principibus Augustae Vindel. in Curia congregatis, feudi jure ab Imperio recognoscendas, per solennem investituram concessit. Qui Rudolphi Imp. filii, & ex iis nominatim Albertus (Is enim Austriam, Carniolam, Styriamque sub Ducis titulo possedit. Frater autem ejus Rudolphus Junior Sueviam, cujus Linea, in filio ipsius Johanne mox exaruit) easdem ad suos posteros transmisit, tot Regnis, Principatibus, ac Provinciis à DEO ditatos, ut vix ulla Illustris familia in Europa reperiat, quæ ut hæc, ob authoris sui & Successorum ejus pietatem in DEum, humanitatem & clementiam, aliasque virtutes, tantis Principibus dignas Divina benedictione, virtute Duce, Comite fortuna, sine ulla violentia, usurpatione & injuricuiquam illata, ita crevisse, totque Regna & ditio-

nes acquisivisse, ac ad tantum honoris & dignitatis fastigium ascendisse, gloriari queat.

§. IV. Quis verò ex Imper. Rudolphi, ejusque filii Alberti posteris, cujusque authoritate, Archi Ducis titulum assumpserit, vel quis ex Austriaca Domo, & à quo Archi Ducis titulo condecoratus sit? nunc inquirendum. Variant ea in re ferè perinde Scriptores & Juris Publici Doctores, ac in ipsa Gentis origine. Sunt enim qui à temporibus Henrici IV. Imp. qui Ernestum Strenuum Marchionem Austriæ, in Diplomate ipsi dato anno 1058. ap. Lunig. *R. A. Part. spec. cont. I. 4ten* *Ulsatz von Oesterreich*. Priorem S. R. Imperii vocavit, repetere volunt. Vid. Cuspin. in *Austria pag. 12.* ibi: *ab Henrico IV. Prior S. R. I. est appellatus quod Christi fidem tam Strenuè defensaret, multis Libertatibus ab Imperatore donatus est.* Ast quis non videt Imperatorem illo honoris titulo, personam Ernesti, ob Christianæ fidei constantiam, & strenuam defensionem compellâsse, & tali elogio mactasse, non familiam, & terram Austriacam sub eo peculiari & Archi-Ducali dignitate ornâsse, indeque nec ipse, nec quisquam eorum, qui ex ipsius familia in Friderico Bellicoso deinde extincta successerunt, Archi-Ducis titulo unquam usus, & si
Hen-

Henricus IV. id intendisset, quod ipsi hujus sententiae autores affingunt, Archi-Ducalis dignitas Austriae accessisset, antequam Marchionatus Austriae in Ducatum commutatus, ipsi Archi-Duces facti essent, antequam Duces, quod non est verisimile. Alii à Friderici I. Imp. Regimine originem Archi-Ducalis dignitatis deducunt, ceu in cujus Diplomate de anno 1156. quo Marchionatum Austriae in Ducatum commutavit, expressa haec habentur verba: *Si quibusvis Imperii curiis publicis Dux Austriae praesens fuerit, unus de Palatinis Archi-Ducibus est censendus.* ap. Lunig. d. l. N. IV. Sed nec hoc Diplomate Friderici I. Imp. ipsis hic titulus in curiali significatione collatus dici potest. Fridericus enim in cit. Diplomate satis aperte ait: *De consilio & Judio Principum, Marchionatum Austriae & dictam Marchiam supra Anasum commutavimus in Ducatum, ejusdem Ducatum cum subscriptis juribus, Privilegiis, & gratiis omnibus, Liberalitate Caesarea, Henrico, praedicto Patruo nostro charissimo, Praenobili suae Uxori Theodora, & Liberis eorundem, ob singularem favorem, quo erga dilectissimum Patrum nostrum, ejus conthoralem praenobilem Theodoram, & eorum Successores, nec non erga terram Au-*
B 2 *striae*

stria, quæ Clypeus & Cor Sacri Rom. Imperii esse dignoscitur, afficimur, & plusquam vices ipsum Henricum Ducem Austriæ, ipsamque Austriam Ducatum nominat, ac ne semel quidem, ipsum Archi-Ducem, & ditionem Archi-Ducatum appellat, addens saltem, quod si sæpius memoratus Dux Austriæ in Curii Imperatoris præsens sit, ut unus de Palatinis Archi-Ducibus censeri debeat. Quibus verbis à se creatum Ducem Austriæ, illiusque Successores, non Archi-Ducali dignitate exornat, sed in officio & juribus exæquat Comitibus Palatinis, qui olim summi officiales Palatii Cæsarei, Judicesque quasi Regii in Aulis Impp. curam simul Patrimonii, atque Ærarii Regii, gerentes, fuere, ut videre est ex Guttero de offic. Dom. Augustæ Lib. 1. c. 17. & L. 3. cap. 24. Capit. Caroli M. L. 3. c. 77. conf. Thulemar. in Octovir. c. 18. n. 4. seq. n. 13. seq. Postea particularibus regnis & Provinciis regendis præfecti, quorum quatuor inprimis in Germania eminuisse refert Auth. Spec. Saxon. Lib. 3. art. 53. Auth. Spec. Suev. L. 1. art. 19. Coccej. cap. 15. n. 9. 10. Ex quibus hodie soli Comites Palat. Rheni, hoc titulo adhuc utentes supersunt; sive ut clarius efferam, ipsum Ducem Austriæ ad exemplum Comitum Palatinorum Rheni, quos

quos Archi-Duces non in curiali, sed arbitraria seu oratoria significatione vocat, Comitivâ Sacri Cæsarei Palatii majori hæreditariâ exornat, cum insigni prærogativa, & potestate creandi Comites, Barones, Nobiles, Doctores, Magistros, Notarios, aliaque regalia, & eximia jura per totum Imperium valitura, & effectum suum habitura, exercendi, perinde ac si ab Imperatoribus ipsis exercita aut expedita fuissent. Quam Comitivam Austriacis postea nominatim confirmavit Frider. III. Carolus V. & Rudolph. II. per Diplomata sua. Alii Imp. Rudolphum Habsp. Alberto I. filio suo Austriam cum hac prærogativa concessisse dicunt, ut ipse, posterique illius intuitu, perpetuò Archi-Ducali dignitate prælucere, quos inter Reinking *de R. S. & E. Lib. 1. cl. 4. c. 10. n. 5.* provocans ad testimonia Cromeri *Lib. 9. hist. Polon. inf.* Camilli Borrelli, *de præstant. & jur. Regis Cathol. c. 26. §. 237.* Aubert. Miræi *de Reb. Bohem. cap. 15.* Sed reclamat investitura non de Archi-Ducatu, sed de Ducatu Austriæ facta, ut videre est ex Hist. Austr. ap. Freher. *rer. German. pag. 332.* in Chron. Austr. *ibid. p. 325.* H. Steron. *annal. ad ann. 1281.* apud eund. *fol. 393. in Annal. Dominican. Colmariens.* ap. Urstis *tom. 2. Rer. German. pag. 18.* M. Al-

berti Argent. *Chron.* ap. eund. p. 101. A. Friderico II. Imp. titulum hunc Austriæ Ducibus tributum arbitrantur, Obrecht. ad Monzamb. pag. 27. Kulpis ad eund. pag. 225. & Thomas. ad eund. pag. 97. cum Wolfg. Lazio in reb. *Viennens.* Lib. 3. pag. 91. Heutero in *origin. Habsburg.* cap. 21. quam etiam probat Auth. des vertheuschten Monzamb. cap. 2. §. 3. Alias aliorum sententias refert Joh. Ludov. à Schoenleben part. 2. *Diff. Polem.* cap. 7. §. 1. Natalis Comitum, Lib. 9. *Hist.* p. 199. sententia Fridericum III. Imp. authorem tituli Archi-Ducalis esse tradentis plerisque probatur, quia prædictus Imperator, in sua confirmatione privilegiorum Austriacorum de ann. 1453. ap. Lunig. *R. A. P. Sp. cont.* I. 4. Absatz von Oester. N. 24. hoc disertissime, ut Austriaci post-hac solenni & perpetuo Curia stylo Archi-Duces vocentur, Diplomati inseruit, hisce formalibus :
 Wir wollen / meinen und setzen / von der obberühr-
 ten unser Röm. Kayserl. Macht / ernstlich und festi-
 glich gebietend / daß die obbemeldte Fürsten unsers
 Hauses Oesterreich / und unser und ihrer Erben und
 Nachkommen / die die Fürstenthumb Steyr / Cärn-
 then / und Crain / je zu Zeiten innhaben und regieren
 werden / nun hinfür / Erz-Herzogen genennt und ge-
 heißen / dabey ewiglich bleiben / und von unseren Nach-
 kommen

kommen im Reich / und allen anderen Chur-Fürsten /
und Fürsten / also genennet und geheissen / und davor
gehalten sollen werden. Cui igitur in tantum qui-
dem & nos subscribimus, ut tamen distinguamus
inter primam ejus originem, ac usurpationem à qui-
busdam, & inter solennem & constantem ipsius
usum. Illam fortè antiquiorem, & si non cum
Friderico II. saltem Caroli IV. tempore cœpisse con-
cedentes, cum negari nequeat, ab uno vel altero
eorum titulum illum, jam ante usurpatum esse, in
oratorio tamen magis, quam curiali significatu,
quemadmodum eo Rudolphum IV. Austriacum,
dum anno 1360. Caroli IV. Imp. filiam Cathari-
nam matrimonio sibi jungeret, publicè usum esse
constat, ex pluribus documentis, à Pfeffingero *ad*
Vitriar. L. 1. tit. 16. §. 9. p. 21. adductis, & meminit
deinde Sigismundus à Burkhen *L. 3. c. 3.* sigilli Leo-
poldi Austriaci, Friderici Pulchri fratris, in quo &
ipse quoque Archi-Ducis titulum expresserit, ac
gesserit. Quanquam à nullo Cæsarum, in Diploma-
tibus aut rescriptis, nec ab aliis etiam Principibus
facile in pactis aut aliis tractatibus, cum ipsis ini-
tis, eos hoc titulo compellatos, sed ubique sal-
tem Duces appellatos, & Frider. III. ipsum in omni-
bus anterioribus suis Diplomatis, quin & in eo
ipso

ipſo quoque die Epiphaniæ anno 1453. Aur. Bulla confirmato Diplomate, ex quo ſupra adducta verba repetimus, titulo Ducis uſum eſſe, reperiamus. So-
 leñis autem, conſtans, & perpetuus tituli Archi-Ducis
 uſus, inſecutus eſt modo dictum iſthoc Friderici III.
 Diploma, & ab iſto tempore in hunc uſque diem,
 non tantum ipſi ſe Archi-Duces vocarunt, ſed hoc
 titulo etiam ab aliis ſalutati ſunt, atque hunc Archi-
 Ducalem titulum tanti æſtimarunt Carolus V. Imp.
 in Capitul. ſua, & datis deſuper Electoribus de ea-
 dem ſanctè obſervanda reverſalibus, & Electores in
 Litteris ſuis, quibus Carolo V. electionem intimarunt
 (extant illæ apud Goldaſt. in Reichs Händel. p. 97.)
 ut eum Regio quoque præpoſuerint, ita loquentes,
 Wir Carl der Fünffte von Gottes Gnaden erwähl-
 ter Röm. König / Erzb- Herzog zu Oeſterreich / König
 zu Spanien / beeder Sicilien und Jeruſalem / id quod
 imitatus modernus Auguſtiſſ. Imp. Carol. VI. in ſua
 Capitul. non autem in reverſalibus, quas Electori-
 bus ſuper ea dedit, uti ex inſpectione cuique pate-
 bit, licet id ex ſingulari ea ratione factum eſſe di-
 cant, ut innueretur, ipſos non ut Reges Hispa-
 niarum, aliorumque Regnorum ſuorum intuitu, in
 Roman. Reges & Impp. electos eſſe, ſed ut Prin-
 cipes Germaniæ, ex antiquiſſ. & Sereniſſ. Archi-
 Ducali

Ducali familia Austriaca natos , ad summam hanc dignitatem pervenisse. Limn. *ad Capit. Caroli V. Proem.* verb. *Erz-Hertzog zu Oesterreich / Gottlieb Kinck in not. Germ. ad Caroli VI. Capitul. Proem.* *ad verb. Erz-Hertzog zu Oesterreich.* Cum ex longa & immemoriali haecenus sanctè observata consuetudine, seu inveterata observantia Imperii Rom. Germ. nonnisi Germanus, id est, ex sanguine Germano , non origine remota , sed proxima cretus, ad dignitatem istam aspirare queat.

§. V. Est autem Augustiss. hæc Dom. Austr. sola & unica in toto orbe , quæ in significatu Curiali seu Stylo Curiae , quo titulorum solennia metiri & æstimare solemus , Archi-Ducali dignitate præfulget , solique Potentiss. hujus familiae Principes , non tantum regentes , sed & apanagiati omnes , non tantum mares , sed & foeminae , ab omnibus Archi-Duces salutantur , compellandique veniunt. Nam Magni quidem Ducis titulo in Italia superbire novimus Florentinos , seu Etruriae Duces , qui titulus hac occasione enatus. Summus Pontifex Pius V. Cosmo Medices Regiam dignitatem conferre Regisque titulum tribuere constituerat , & jam tum Regiam Coronam ipsi transmiserat , cui à Maximiliano II. Imp.

cont radiatum fuit, cum allegaret in Italia ne-
mine m esse Regem præter Imperatorem, tan-
dem Magni Ducis titulus loco Regii inventus,
Cosm oque datus fuit, & à Cæsare, filio ejus
Franc isco, ad illius instantiam amplissimo Diplo-
mate confirmatus. Sim. Schard. *tom. 4. rer. Germ.*
ad ann. 1569. p. 130. & ad ann. 1570. pag. 136.
item ad ann. 1572. p. 177. Natal. Comes lib. 26.
Histor. p. 587. Limn. Lib. 1. f. P. cap. 9. n. 49.
& tom. 1. addit. ad L. 4. c. 3. n. 28. p. 138. Si-
mili titulo quoque Magni Ducis Moscoviæ, Smo-
lenciæ, Novogardiæ usus est Moscovitarum Czar.
Rex Sueviæ, pariter hætenus usus est titulo Ma-
gni Ducis Finlandiæ, & Rex Poloniæ fert titulum
Magni Ducis Lithuanæ. Deinde Frider. Wilhel-
mus Magnus, Elector Brandenburg. gloriosæ me-
moriæ, Supremi Ducis Borussæ titulum assump-
sit, postquam per pacta Velaviensia, à loco ubi
conclusa, vel Bydgostiana à loco ubi confirmata
funt, sic dicta, anno 1657. inita, quæ refert
Puffendorff *Lib. 6. rer. Brandenburg. n. 77. Lu-*
nig R. A. P. Sp. Part. 3. pag. 166. Borussia Du-
calis, quam hætenus à Poloniæ Regibus feudi
jure tenuerat, à nexu clientelari & feudali li-
berata, absoluto dominio ipsi regenda cessit,

in

in cuius rei memoriam, cudi fecit nummum, qui in receptione homagii à subditis in populum sparsus, in uno latere habens inscriptionem: Supremo Borussiae Domino Friderico Wilhelmo Electori Brandenburgico homagium præstitum 8. Octobris 1663. In altero latere corona fuit, cum inscriptione à DEO data, in medio gladius & sceptrum decussatim mixta steterent, additis verbis *Pro DEO & populo*. Archi-Ducum titulus solis hactenus Austriacis proprius mansit, ac licet non defuerint alii eundem affectantes, & ad illum adspirantes, repulsam tamen tulerunt, nec Imperatores in sua vota pertrahere potuerunt. Sixtin. *de Regal. Lib. 1. cap. 4. n. 31.* & ejus intuitu post Imperatorem, Regem Romanorum, & Electores Imperii (quos olim nec regibus cefisse, auff des Röm. Reichs Boden constat, exemplo Comitum Palatini Rheni, & Electoris Friderici III. qui Henrico natione Gallo noviter Electo Regi Polonorum, cum anno 1574. per Germaniam in Poloniam iter faceret, & transiret, cedere noluit, quique in A. B. *cap. 6.* Regibus æquiparantur, imò in actibus ad Curiam Imperialem spectantibus, anteferuntur. Sed hodie se sponte Regibus extra Curiam Imperialem cedere velle de-

clarârunt Capit. Leopoldi & Josephi *art. 5.* Caroli VI. *art. 3.* Zachar. Zvvanzig *Theatro Præced. part. 1. cap. 21.*) primum locum ac proximam à dextra eorum sessionem sibi semper vindicarunt præ omnibus aliis Ducibus ac Principibus, non modo Imperii, sed aliorum quoque Regnorum. Hancque prærogativam, proximum ab Electoribus locum præ omnibus aliis Ducibus ac Principibus, ubique occupandi, Archi-Ducibus Austriæ pridem speciali Privilegio confirmavit Fridericus I. Imperator Barbarossa seu Ænobarbus cognominatus, in Diplomate Henrico dato, anno 1156. Num autem jure etiam ipsis Electoribus prærogativam dubiam inde reddere queant, quod Fridericus II. Imper. Fridericum II. Austriæ Ducem anno 1245. Regia dignitate peculiari Diplomate ornaverit, quod Diploma post Petrum de Vineis, Cuspinianum, refert Goldast *t. 1. constit. pag. 305.* Frideric. Lucæ, im Fürsten-Saal *pag. 99.* Pfef-finger *L. 1. tit. 5. §. 8. fol. 425.* ut anno 1695. factum refert Zachar. Zvvanzig *in Theatro Præcedentia tit. 51. pag. 130.* ambiguum est, cum hac ipsimet nunquam usi, sed ad declinandam inviam ab ea sponte abstinuerint, nisi fortè is, qui Regnis Domus Austriacæ hæreditariis, Hungariæ Bo-

Bohemiæque præest, cum Electoribus concurrat, tunc ipsi Electores illi non qua Archi-Duci, sed qua Regi Hungariæ, Bohemiæque sua sponte quin sint cessuri, nulli dubitamus.

§. VI. Ex prærogativis ac præeminentiis Augustiss. familiæ Austriacæ, haud postrema hæc est, qua ipsa non solum omnibus aliis Germaniæ, sed imò totius etiam terrarum orbis Principum familiis facile palmam præripit, quod illa nobis ab ætate Rudolphi Habsburgici, jam XVII. dederit Imperatores, ac Reges Roman. Cæsareaque dignitas sine exemplo per quatuor sæcula, & ultra in eadem continuaverit. Affulserunt enim ex Inclyta hac domo intra annos 449. ab anno 1273. nempe ad annum præsentem, in quo vivimus, orbi Christiano Imperatores & Reges Roman. I. Rudolphus Habsburgicus. 2. Albertus I. 3. Fridericus Pulcher. 4. Albertus II. & ab illo serie nunquam interrupta. 5. Fridericus III. 6. Maximilian. I. 7. Carol. V. 8. Ferdinand. I. 9. Maximilian. II. 10. Rudolphus II. 11. Matthias. 12. Ferdinand. II. 13. Ferdinand. III. 14. Ferdinand. IV. qui ut Rex Roman. ante Patrem mortuus. 15. Leopold. 16. Joseph. 17. Carolus VI. hodie gloriosissimè regens. Præter hos ulterius ex

dicta Rudolphi I. Habsburg. posteritate masculina VII. Reges habuit Hispania, XII. Hungaria, XIII. Bohemia, II. Polonia, tresque fuere Cardinales, duo Archi-Episcopi, sex Episcopi, tres Supremi Ordinis Teutonici Magistri. Ex posteris ejus autem Sexus foeminini fuere VI. Augustæ Conjuges Imperator. Romano-Germanicorum. XXXVII. Reginae (IV. nempe in Hispania, III. in Gallia, VIII. in Hungaria, VIII. in Bohemia, VIII. in Polonia, III. in Portugallia, I. in Dania, III. in Neapoli) VII. Electrices, II. Archiducissæ Austriæ, III. Ducissæ Bavarix. III. Ducissæ Saxonix, III. Marchionissæ Brandenburgicæ, & I. Badensis, II. Ducissæ Lotharingix, II. Ducissæ Sabaudix, II. Magnæ Ducissæ Florentix, III. Ducissæ Mantuæ, I. Ducissa Ferrariæ, II. Ducissæ Silesix, II. Ducissæ Julix Clivix, I. Ducissa Transilvanix &c. In Serenissimam Familiam Austriacam nupserunt VIII. Filiae Imperat. Romanorum, XXVIII. filix Regum, V. nempe Regum Hispanix, IV. Regum Gallix. I. Reg. Angliæ, IV. Regum Hungariæ. VIII. Regum Bohemix, III. Regum Portugallix, I. Regis Polonix. & II. Reg. Arragonix, III. filix Comitum & Electorum Palatinorum. IV. Filix Archi-Ducum Austriæ, III. Filix Ducum Burgundix,

diae, IV. Ducum Bavariae, II. Filiae Magnorum Ducum Florentiae, II. Ducum Mediolanensium, III. Ducum Mantuae, II. Ducum Brunsvigo-Luneburgensium. I. Ducum Saxoniae, Comitum Palatinorum, Ducum Sabaudiae, Carinthiae, Juliacens. Pomeraniae &c. Ita ut hodie Europa nullum fere Regem, paucos verò Principes habeat, qui non ex Austriacorum Familia recta Linea descendant, aut cognatione vel affinitate juncti sint, ut Megiserus peculiari ostendit Libro. Quae felicitas vix ulli unquam contigit Familiae in Europa. Hinc non sine causa magnus Lipsius in *præfat. de Magnitudine Romæ* pag. 5. in hæc erumpit verba: *Quid in omni retro Principum classe simile? & iterum dico mirabile, & quid nisi à DEO tacita vox & testimonium, datam hanc Familiam, & demissam e Cælo in terras esse ad Imperia terrarum? Revolvās annales veteres quosvis, & Genealogias Principum Christianorum omnium examines licet, haud puto in una stirpe reperies tot sublimia Imperia, tot diademata & sceptrā atque in hac una.*

§. VII. Cum itaque Serenifs. Domus Austriaca Sacro Rom. German. Imperio tot dederit Cæsares, factumne ergo eidem jam hæreditarium Imper-

perium ? Idem sustinere omnino voluit personatus Author des Politischen Bedenckens : Ob das Röm. Reich noch bey freyer Wahl stehe / oder ob es dem Hauß Oesterreich Lineæ Germanicæ erblich zugestanden seye ? apud Londorp. *Act. Publ. T. 2. L. 6. cap. 219. pag. 778. seq.* Quod nec de nihilo esse videri posset. Quodcumque enim Imperium à tot jam annis in Austriaca Familia continuatum , id successivum & hæreditarium factum esse videtur. Atqui Imperium Romano Germanicum à tot jam annis in familia Austriaca continuatum , E. Pungitque Hipol. à Lapide *P. 2. c. 2. Sect. 1. & 2. & P. 3. C. 2. Sereniss. Domum Austriacam* , ex qua , cum jam tot Impp. serie continuata Sceptrorum Germanicorum potiti , tam altè in ipsorum Familia Imperium radices egisse putat, ut ejus evellendi , vix ulla spes appareat , & si periculum fecerint Electores , Principem ex alia familia eligendo , non dubitandum , quin extrema quæquæ ausuri sint Austriaci, priusquam admittant , ut alius quam ex hac familia Imperator eligatur. Ast nil quicquam præjudicii, vel periculi liberrimæ electioni imminere , nec Augustissimæ Familiae jus aliquod hæreditarium , in dignitatem Cæsaream ex eo acquisitum esse
exinde

exinde satis patet, quod à tot annis Imperium in
ipforum familia, non jure successionis hæredita-
riæ, sed jure & beneficio liberæ Electionis con-
tinuatum sit, haud potuit ergo successivum fa-
ctum esse, cum qui ex iis ad summam hanc di-
gnitatem pervenerint, non jure stirpis Regiæ &
successionis, sed ut dictum jure & beneficio ele-
ctionis, per liberrima Electorum, vel unanimia,
vel majora vota & suffragia, utilitatis publicæ ra-
tionibus innixa, adspirarunt. Et ipsi ex Inclyta
Domo Austriaca electi Impp. & Reges Roman. à
temporibus Caroli V. Sacro Rom. Germ. Impe-
rio, & Collegio Electorali de liberrima eligendi
potestate per capitulationes suas satis caverunt. Fru-
stra gravi apparatu utramque in partem agitur
quaestio: An electio successioni, vel haec illi prae-
ferenda? cum bonus Civis merito contentus esse
debeat iis, quæ praesenti Reipublicæ Statui con-
veniunt, & LL. fundamentalibus firmata sunt, eo
magis, quo nos neutrum alteri simpliciter, sed re-
lativè tantum pro genio Nationum, quarum una
Libertatis amans, altera Libertatis non indulgens
est, præstare censemus, ita ut successionem in
Regno libertati non adeo indulgente electioni,
in regno vero libertatem amante electionem suc-
ces-

cessioni, præferendam, & magis proficuum dicamus cum Schüzio *Vol. 1. Disp. 2. th. 3. Lit. C.* Rümel. ad A.B. *p. 1. diff. 3. th. 1.* ibi Myler *in not.* Conf. de ista controvers. Henr. Arnif. *Lib. 2. relect. Polit. cap. 2. Seēt. 4.* Limn. *L. 2. f. P. cap. 3. n. 12. seq.* Conring. de *Republica diff. 8. de negot. Convent. Imp. th. 32. p. 519. sq.* Rationes quare per tot sæcula in hodiernum usque diem Imperatoria dignitas, in Augustissima hac Domo continuata sit, sepositis spuris, invidia, livore & calumniis plenis, in ejusdem odium maligno animo confictis, ab Hypol. à Lapide *d. l.* Monzamb. *cap. 2. p. 4. seq.* consistunt in congenito Principibus Austriacis plerisque moderato ingenio, meritorum & beneficiorum, quæ Serenissima hæc Domus, per multa sæcula in Imperium contulerit, grata memoria, illius potentia, opum affluentia, & redditibus dignitati Imperatoriæ sustinendæ sufficientibus, qui vix ulli alii Familiæ Illustri in Imperio suppetunt, situ Regnorum & Provinciarum ejus, quæ velut murus quidam pro salute totius Germaniæ, immanitati Turcicæ oppositus, Weil dero Königreich und Lande gleichsam ein Schild und Vormauer der Christenheit und des Heil. Röm. Reichs seynd / dar-
durch

durch dasselbe / und dessen getreue Chur-Fürsten und Stände in beständiger Ruhe und Sicherheit conservirt bleiben mögen / uti locutus est Imperator Leopoldus in prima propositione sua in præsentibus Comitibus anno 1663. facta ; denique in imitatione antiquæ Germaniæ consuetudinis , qua plerumque filios ac propinquos præ aliis semper electos esse constat , si digni & idonei fuerint , Regiique generis utplurimum rationem habitam ut non temerè a Familia regia recesserint , teste Lehmanno *Chron. Spir. Lib. 2. Cap. 3.* vel ob virtutum in descendentes propagationis præsumptionem , vel ne propter illegitimam , ut descendentibus videri potuisset , præteritionem bellis intestinis causam præberent , vel tandem quod sibi persuaderent , Reges majorem rerum Imperii curam habituros si aliquo modo certiores essent , fasces Imperii ad posteros transitorios.

§. VIII. Exserit se inclytæ Familiæ Austriacæ splendor , Præeminentia & prærogativa in magna & amplissima opum ac fortunarum abundantia , potentia , tot Regnorum , Ducatum , Principatum ac Comitatum , Provinciarum ac ditionum possessione , quot vix in orbe Christiano nedum in Imperio nostro , uni subjecta sunt Capiti.

piti. Postquam enim Rudolphi Habsburgici filii Albertus & Rudolphus, Procerum Imperii consensu, per solennem investituram de Imperio vacuefactis opimis Ducatibus Austriæ ac Sueviæ, ad splendidiorem fortunam eveçti, ipsi eorumque posterì indies novis subinde auctibus creverunt. Incrementa autem sua plurima gratiosis concessionibus & donationibus, initis pactis successoriis, & feliciter contractis connubiis debent. Sic Albertus I. paucis mensibus post concessam Austriam à Patre quoque Styriam, Carniolam, Vinidorum Marchiam & Portum Naonis, seu Portenaviam in Foro Julii obtinuit. Idem ducta in matrimonium Elisabetha Mainardi Comitis Tyrolensis, quem Pater Rudolphus Imp. etiam Carinthiæ Ducatu investierat, filia, Jus sibi in has Provincias acquisivit, quod filii ejus ac Nepotes haud neglexerunt, sed extincta Mainardi mascula stirpe, in filio ejus Henrico, ultimo Carinthiæ Duce vi pacti cum Mainardo an. 1331. inito, Alberti I. filius Otto Ducatus Carinthiæ investituram à Ludovico Bavaro Imperatore petiit, & spreto Margarethæ, unicæ defuncti Ducis filiæ (quæ ob repandi oris vitium, vulgò *Maultasch* nominabatur) prætenso jure, obtinuit. Tyrolensem vero Comitatum dicta Margare-

garetha extincto filio unico Mainardo, quem ex Ludovico, Lodovici Bauari Imp. filio, Marchione Brandenburgico susceperat, in consobrinos suos Austriacos Rudolphum, Albertum III. & Leopoldum II. Alberti II. sapientis cognominati filios, Rudolphi Habsburgici Pronepotes, per donationem inter vivos, anno 1363. transtulit. Instrumentum cessionis exhibet Lunig. *N. A. P. Sp. part. I. p. 762.* Horum genitor Albertus II. Austriæ Dux relicto (prævio Sum. Pontificis consensu) sacro ordine, cui diu jam addictus vixerat, matrimonio sibi junxit Johannam, Ulrici ultimi Comitis Pfirtensis filiam, ea Lege, ut Comitatus post foceri mortem ipsi cederet, & uxoris sorori Ursulæ solveret octo millia aureorum, hocque modo genti suæ Comitatum hunc attulit. Ejus Pronepos Albertus V. Imperator hujus nominis II. suavi matrimonii cum Elisabetha, Sigismundi Imperatoris, simulque Hungariæ & Bohemiæ Regis filia unica & hærede, contracti vinculo, Regnum Hungariæ, & quæ ei connexa erant, Croatiam nempe, Dalmatiam Sclavoniam &c. nec non Bohemiæ Regnum, una cum Silesiæ Ducatu, Lusatiæ, ac Moraviæ Marchionatibus obtinuit, & ad filium Posthumum Ladislaum

laum transmisit, quo in ipso Nuptiarum, cum Caroli VII. Galliarum Regis filia contrahendarum, apparatu fatis functo, aliorum quidem transiere Regna hæc, sed 60. annorum spatio interjecto ad Austriacos eadem via redierunt, nempe per Matrimonium Ferdinandi I. cum Anna Uladislai Jagellonis Hungariæ & Bohemiæ Regis filia, Ludovici Bohemiæ, Hungariæque Regis anno 1526. à Turcis ad Mohazum cæsi Sorore, contractum, cui suo affini Ferdinandus Uxorio nomine successit, & ab eo tempore Regna ista Austriacorum Patrimoniò sunt numerata, ita, ut successio hæreditaria Sere-
niss. Domui Austriacæ competens, in Regno Bohemiæ plane indubia sit, per Richardi Strein, Baronis de Schvvarzenau informationem *de Austr. Successione hæreditar. in Regno Bohemia.* Melch. Goldasti *tract. de Regno Bohem.* subjectam, sub N. 2. Pacem Pragensem §. 23. & Instrum. Pac. Westphal. *art. 4. §. 55.* add. *Fundamental Deduction und gründliche Ausführung der Erb-Berechtigung des Hauses Oesterreich zur Cron Böhmen.* gedruckt im Jahr 1620. confer. Londorp. Act. Publ. *Tom. 1. pag. 738. 763. & 786.* Nec minus certa quoque in Regno Hungariæ, per Beati Widemanni, Assessoris Camerae, & Ferdinandi I.
Con-

Consiliarii informationem, von des Hauses Österreich Erb- Gerechtigkeiten zu der Cron Ungarn / und dero incorporirten Königreiche / Fürstenthumen und Landen. Ceu tam in coronatione Josephi anno 1687. quam Coronat. Caroli VI. anno 1712. facta, à Statibus Regni, abolito Edicto Andreae II. anno 1222. dato, jurejurando confirmata. De qua vid. Rinck im Leben Josephi *Parte 1. pag. 153.* Londorp. *tom. 13. Act. Publ. pag. 255. seqq.* Theatr. Europ. *tom. XIII. p. 105. seq.* Acta Coron. Hung. Caroli VI. Omnium autem, quos hactenus recensuimus, felicitatem multis parasangis superarunt Maximilianus I. ejusque filius Philippus. Quorum ille ex matrimonio cum Maria Caroli Audacis ultimi Burgundiæ Ducis unica filia & hærede contracto, Universi Belgii, Burgundicique Comitatus, (Ducatum enim Ludovicus XI. Rex Galliarum, qui eam quoque pro filio suo Carolo VIII. procabatur, & indignè ferebat, quod inter XXX. competitors prælatus Maximilianus Austriacus, sub ficto prætextu, eum esse Feudum Regum Galliarum, extinctaque stirpe Ducum in masculis, apertum, præripuit) hæreditatem crevit, quâ quanta opulentissimarum ditionum accessio Austriacis obvenit, nemo non intelligit. Attamen majoris adhuc

huc momenti illa fuit, quæ per Philippi auspica-
tissimas Nuptias cum Johanna Ferdinandi Ca-
tholici & Isabellæ Hispaniarum Regum filia, fa-
miliæ Austriacæ illata est, his enim non solum
omnis Hispania, solâ Lusitaniâ exceptâ, sed &
utriusque Siciliæ, Sardiniaque Regna in Italia, præ-
tereaque Occidentalis Indiae Provinciae eousque
detectæ Austriacorum patrimonio adjectæ sunt.
Denique Philippus II. primi Nepos, Lusitaniam
etiam reliquo Hispaniæ corpori, à quo annos pau-
lo minus quingentos avulsa fuerat, adjecit, quæ
tamen anno 1641. jugum Hispan. rursus excussit
& in pristinum Regni Liberi Statum rediit, tan-
demque per Pacem mense Martio ann. 1668. ab
ipsa Hispania pro absoluto & libero Regno agni-
ta est. vid. *Theatr. Europ. t. 4. fol. 459. seq. &*
t. 10. pag. 900. Et ex septendecim Belgii Provin-
ciis earum septem Philippo II. Hispaniarum Regi
obsequium renuntiârunt, ac armis sibi Libertatem
vindicarunt, quam tandem post bellum, per an-
nos 80. utrinque acerrimè immensis sumptibus ge-
stum, per Pacem cum Philippo II. anno 1648. ini-
tam, omnis jurs sui in eas abdicatione firmatam,
à Ferdinando III. Imperatore rati habitam, obtinue-
runt. Extat illa ap. *Londorp. Act. Publ. tom. VI.*
Lib.

Lib. 4. cap. 141. add. cap. 195. & Lunig. R. A. Part. Spec. Cont. 1. sub Niderland. Num. 30. p. 170. seqq. Silentio planè involvam stupendum illud, quo majus nunquam commissum, Spolium, per quod Gens Borbonica, defuncto Carolo II. Hispan. Rege, anno 1700. Familiæ Austriacæ, omnia Hispaniarum Regna subtraxit, quia res in eo jam est, ut de illo transigatur. Quibus porro titulis, in Imperio nostro Marchionatus Burgoviæ, Comitatus Veldkirchenensis cum Dynastia Pludenz, Comitatus Hohenbergicus, Landgrafiatus Nellenburgicus, Comitatus Goritiæ, Comitatus Cilejensis in Styria, Friburgum, quod suos olim etiam habuit Comites, Brisacum, quatuor Urbes Sylvestres, Constantia, Ehinga, Riedlinga, Mengen, Munderkingen, Sulgau, Waldsee, & alia in Austriacorum ditionem venerint, non attinet dicere. Videri, si placet, de his poterunt clariss. Dn. Im-Hoff. *in notit. Procer. Imp. Lib. 1. c. 5.* Tob. Pfanner *de Præcip. German. Princip. Gentib. cap. 1.*

§. IX. Ad maxima Potentiæ incrementa, quæ Austriacæ Genti felicissimo Maximiliani I. cum Maria Burgundiæ & Belgii hærede, conjugio parta sunt, refert modo laudatus Dn. ImHoff. *d. l.*

Lib. 1. cap. 6. eximium Ornamentum, Ordinem nempe Equestrem Aurei Velleris, La toison d'or, Ritter = Orden des güldenen Fluß / rectius autem des güldenen Vellus, quo illa hætenus præfulsit, & Imperatores, Reges, Principes, Comites, Barones & Nobiles per Orbem Christianum de se benè meritos condecorare consuevit. Cujus Ordinis Autor fuit Mariæ Burgundicæ Avus, Philippus III. Bonus cognominatus, Dux Burgundiæ, qui illum ad exaltationem fidei & S. Ecclesiæ, ad excitationem virtutum, & bonorum morum IO. Jan. an. 1430. cum tertias nuptias, cum Isabella Johannis I. Regis Portugalliæ filia celebraret, instituit, & Beatiss. Virg. MARIÆ, ac S. Apost. Andreæ consecravit. Patre vero Mariæ, Carolo Audace, ultimo Burgundiæ Duce in prælio cum Helvetiis ad Nancejum occiso, cum Ordo quoque capite suo orbatus esset, & Ludovicus Rex Galliæ Ducatum Burgundiæ, ceu feudum Regni Galliæ, per mortem Caroli sine masculis, ad se devolutum esse, ac Aurei velleris Ordinem à nemine alio, quam à se conferri posse, contenderet, Tornacensis Episcopus Ordinis Cancellarius autem in conventu seu capitulo Equitum publico, Maximiliano Archi-Duci Austriæ, ad quem Bur-
gun-

gundia, cum reliquis ditionibus, per matrimonium, cum Maria unica Caroli filia & hærede pervenisset, meritò honorem hunc & Præsidium Ordinis deberi asseruit, Eique jura Ordinis comendavit. vid. Gerard. de Roo *in Annal. Austr. L. 9. p. 328.* Quia igitur Maximilianus I. Imp. postea vivus filio suo Philippo anno ætatis ejus 17. Burgundiæ & Belgicarum Provinciarum administrationem cessit, Is Philippus verò, ducta Johanna, filia Ferdinandi & Isabellæ, Castiliæ & Aragoniæ hærede, ac socru, anno 1504. mortua, Regna Hispanica adiit, sed Patrem Maximilianum morte prævenit, Philippi Hispaniæ Regis filius primogenitus *CAROLUS* anno 1500. Gandavi in Flandria natus, Burgundiæ, Belgique Gubernacula, vivo Avo Maximiliano anno ætatis suæ 14. suscepit, deindo anno 1518. Rex Hispaniæ coronatus, ac sequenti anno 1519. in avi sui demortui locum etiam Imperator electus, ipse, & qui ex eo posthac nati sunt Reges Hispaniæ, omnes supremi ordinis Aurei Velleris Principes & Praesides hucusque fuere tanquam Austriæ Archi-Duces, sicut hoc respectu, sessionem quoque & votum Burgundicum in Comitibus Imperii usque ad mortem Caroli II. Regis Hispan. ex familia Austriaca Lineæ à Carolo V. ortum trahen-

tis ultimi continuârunt, vi transactionis Burgundicae à Carolo V. cum Imperii Rom. Germ. Statibus, anno 1548. initae. *§. item convocabuntur ad omnes conventus &c.* quam nobis exhibet Lunig. *R. A. Part. Spec. cont. 1. sub Burgund N. 11. pag. 4.* Ut ergò Augustiss. Imper. noster

CAROLUS VI. hodienum continuat votum Burgundicum in Comitibus, sic procul dubio quoque sibi ut hætenus, sic & in futurum vindicabit Praesidium laudati Ordinis aurei Velleris, cum jure illum benè meritis conferendi. Qui plura de Illustriss. hoc Ordine nôsse desiderat, adeat Dn. ImHoff *d. l. 1. cap. 6.* Megiser, vom Drensfachen Ritter, Stand. *P. 1. c. 3. & 4.* ubi Statuta illius. Christian. Gryphii *kurzen Entwurff aller Geist- und Weltlichen Ritter-Orden pag. 206. seq.* ac eos qui specialem ejus Historiam, singularia jura & alia de eo scitu digna, latius descripserunt, à Gryphio & Pfeffingero ad Vitriarium *Lib. 1. tit. 21. pag. 944.* magnò numero allegatos.

§. X. Elucescit in primis Augustiss. Domus Austriacae præ eminentia ac prærogativa ex singularibus eidem ab Impp. concessis Privilegiis, singulari tractatu à Thoma Haselbachio, ut refert Cuspinianus *in vita Frider. Barbarossa*, explicatis,
de

de quorum validitate nonnulli subdubitare voluerunt ex eo, quod Rudolphus Habsburg. ejusque Successores ex proprio ipsius stemmate nati pleraque illa privilegia in aliorum & ipsius Imperii praejudicium genti suae concesserint, tum talia sint, ut ubi alius Imperator eligatur ex alia familia, cujus autoritas displiceat, ipsi Austriaci dicere possint, sibi nihil negotii esse cum Imperio Roman-Germanico, sed se separatam velle instituere Rempublicam. vid. Severin. de Monzambano *de Stat. Imp. cap. 2. §. 4.* Author der Historischen Anzeig von denen Privilegiis des Hochlöblichen Hauses Oesterreich. pr. Sed injuria infertur Rudolpho Habsburgico & ex ipsius prosapia natis & electis Imperatoribus, ipsique aliena invidia iniquè onerantur, qui suis Diplommatibus tantum repetiere privilegia Ducatui Austriæ, non uno tantum, sed pluribus sæculis prius ab aliis Imperatoribus, ex aliis familiis quoque electis jam concessa, ac novis subinde tabulis roborata fuerunt, quàm is in Habsburgicorum jus ac ditionem venerit, quod satis probant diplomata, quæ continent Privilegia ab Imp. Henrico IV. & V. Frider. I. Henrico VI. Friderico II. Rudolpho Habsburgico, Alberto II. Henrico VIII. Ludovico Bavaro, Carolo IV. Wen-

ceslao , Sigismundo , & Friderico III. concessa ,
 atque à Carolo V. Rudolpho II. in unum diploma
 congesta & confirmata sunt, ut taceam eos allegare
 Privilegia à Julio Cæsare & Nerone indulta, quæ
 omnia in copiis exhibet Lunig im R. A. *Part.*
spec. cont. 1. im 4ten Absatz von Oesterreich. Sunt
 verò præcipua sequentia :

I. Consistit in eo , quod si Dux Austriæ in Cu-
 riis seu Comitibus Publicis Imperii præsens fuerit ,
 unus de Palatinis Archi-Ducibus censeretur , & in
 confessu vel incesu ad latus dextrum Imperii ,
 post Electores Principes , primum locum obti-
 nere debeat. Daß die Herzogen von Oesterreich in
 Reichs-Versammlungen als Pfalz-Erz-Herzogen
 gehalten werden / und im Sitz und Gang zu der
 rechten Seiten des Reichs / die erste Stelle nach
 den Chur-Fürsten behalten sollen ex privilegio Fri-
 derici I. de anno 1156. apud Lunig *d. l. pag. 4. 5.*
 Hincque Archi-Duces perinde ut Electores , Re-
 gibus se æquiparant , mitram suam Archi-Duca-
 lem Regio diademate ornant , ex privilegio Fri-
 derici II. Imp. de anno 1245. ap. Lunig *d. l. p. 7.*
 Nec quenquam Regum, Cæsare excepto majesta-
 tatis titulo compellant. Limn. *L. 5. C. 3. n. 28.*
 Ut Reges Bohemiæ in Senatu Electorum , inter
 Ele-

Electores sæculares primum locum habent, ut Archiduces Austriæ verò in Comitibus Imperii in Collegio Principum, in Scamno Principum Ecclesiasticorum primum locum occuparunt, sicque Archiepiscopos in eo præcedunt. Reinking. de *R. S. & E. L. 1. cl. 4. Cap. 10. num. 4.* Ratione Burgundiæ autem in eodem Collegio & scamno secundum locum tenent. Gaudent etiam, ut Archi-Duces Austriæ, in hoc Collegio Principum in Comitibus Imperii directorio, quò se solum olim gavisum esse prætendit Archiepiscopus Salisburgensis, lite verò tempore Caroli V. inter ipsum & Archi-Duces Austriæ orta de præcedentia, alternatio de una materia ad alteram inter ipsos tam in sedendo, quam dirigendo recepta est, quæ hucusque durat, ita, ut Austriaci singulis Comitibus primam actionem auspicentur, non tamen sine contradictione Salisburgensis, qui quod spontaneâ benevolentia sibi socium dari passus sit, indignam sibi gratiam beneficii referri queritur. Sed Austria longinquam possessionem, pactaque utrinque inita opponit, Salisburgensi in re nihil novi præter verba indulget. vid. *Grundfest. des Heyl. Röm. Reichs P. 2. cap. 5. pag. 106. Limn. tom. 1. addit. ad L. 9. c. 1. n. 142.* Legati quo-

quoque Archi-Ducum Austriæ, Ducum Burgundia & Archi-Episcopi Salisburgensis nulli cedunt Ecclesiastico vel sæculari Principi in persona præfenti, licet aliàs in Imperio recepta sit consuetudo, quod Principes in persona præfentes, aliorum Legatis (nisi hi quoque sint Principes Imp. ejusdem stemmatis voto & sessione in Comitibus destituti ut anno 1653. Cæsarea Majestas pro Julio Henrico Duce Saxoniae Lauenburgensi, loco Fratris Augusti præfente decrevit. ap. Auth. der Grundfest des Heyl. Röm. Reichs P. 2. c. 5. §. 2. pag. 98.) anteponantur, frustra que dubitat de Archi-Episc. Salisburgensis Legato Limn. tom. 2. addit. ad Lib. 4. c. 9. pag. 325. Mulz. in represent. Majestat. Imperat. p. 2. c. 19. membr. 3. n. 38. 39. vid. Auth. der Grundfest. d. p. 2. cap. 5. pag. 96. qui seq. pag. 99. testatur idem etiam in anno 1641. habitis Comitibus prætendisse Archi-Episc. Vefontini Legatum, sed decreto Cæsareo id ei denegatum esse, deinde etiam monet, istorum trium Legatorum prærogativæ hos à Principibus poni terminos, ut ultra sessionem in deliberationibus Comitibus in Collegio Principum extendi non debeat. add. Zachar. Zyvanzig in Theatr. Præced. Part. 1. cap. 51. pag. 140. P. 2. c. 9. pag. 104. & in annotationibus

tat. ad Schema Session. tit. 1. pag. 133. tit. 2. & 3. p. 134. In Comitibus Imp. anno 1640. & 41. habitis, cum Status d. 13. Sept. 1640. Cæsarem ex Palatio suo in Ecclesiam & ex ea rursus in Curiam ad propositionem faciendam comitarentur more solito, Austriacus & Salisbürgensis Legatus, æquè ac Electorales Legati, equitando officio hoc defuncti, quam prærogativam procul dubio Directorii nomine sibi competere, præ cæteris Principibus Legatis, crediderunt, quia autem hoc factum contra priorum temporum observantiam, quâ soli Electores, absentium Electorum Legati & Principes in persona præsentés, in hoc processione actu equis uti, absentium verò Principum Legati, modo pedites incedere consueverant, apud Cæsarem non solum Collegium Electorale, sed etiam ipsi Principes in persona præsentés protestationem interposuerunt, & resolutionem urserunt, ast haud constat ullam resolutionem insecutam, aut controversiam decisam esse, hinc anno 1653. & 1663. in superioribus & his hodiernum durantibus Comitibus nemo equitavit, sed Imperatorem, vel Principalem ejus Commissarium omnes pedites sunt comitati. Auth. der Grundfest des Heil. Röm. Reichs *Part. 2. c. 2. & tract.*

tract. subject. actus Processionis ; & Propositionis $\frac{10}{20}$: Jan. 1663. solenniter celebratus. Kulpis. *de Legat. Stat. Imp. cap. 17. n. 4. 5. 6.*

§. XI. II. Consistit in immunitate ab oneribus aliis Imperii Statibus incumben-
tibus, quippe à quibus tam Imperio quam Camera ad ejus sustentationem præstandis Archi-Duces Austriæ immunes esse debent, licet ipsis Imperium tutelam præstare teneatur, & in Camera habeant jus præsentandi duos Assessores, juxta Schema præsentand. Assessorum Camerae in noviss. Recessu Imp. de anno 1654. §. 169. Quam immunitatem Fridericus I. Imp. Patruo suo Henrico Marchioni & primo Duci Austriæ concessit, & quidem cum Principum Imperii consilio & consensu, in Diplomate, quo Marchionatum in Ducatum Austriæ commutavit, ac non tantum ipsi pro sua persona, sed & omnibus ipsius successoribus, imò ipsi Ducatui Austriæ, antequam ille in familiam Habsburgicam pervenit, concessit, ut clarè ex ipsis verbis Diplomatis patet; ap. Lunig *N. A. P. Sp. cont. I. von Oesterreich pag. 5.* Quod Friderici I. privilegium partim generaliter partim specialiter confirmatum est ab Imp. Friderico II. ap. Lunig. *d. l. Num. VI. Rudolpho I. ibidem N. VIII. Fri-*
deri-

derico III. ap. Lunig. *N. XXIII.* Carolo V. apud. Lunig. *d. l. N. XXXI.* ubi hisce verbis repetitur : Das Land Oesterreich ist auch exempt und frey sambt seinen Einwohnern für all anderen Landen/aller Zins und Auflagen der Kayser in Ewigkeit. Und dieselbe Fürsten von Oesterreich seynd dem Römischen Kayser kein Steuer noch Dienst schuldig / sie wollen denn das gern thun / ausgenommen zwölf gewapneter Mann in seinen Kösten in Hungaren ein Monath lang zu halten. Ad querelas Statuum tamen Austriaci, sponte & liberrima voluntate onera publica in se receperunt. vid. Matric. Imperii sub circulo Austriaco, ubi quantum matriculare duorum Electorum conferre annuerunt. nempe 120. Equites, 554. pedites, aut 3656. flor. it. 450. flor. ad Camerae sustentationem, salvo cæteroquin suo privilegio & exemptionis jure. Immunitate ista ab omnibus tributis, collectis, subsidiis, servitiis & aliis Imperii oneribus quidem etiam Fridericus I. Austriacos gaudere voluit, non solum ratione bonorum, quæ tempore privilegii concessi tenuerunt, sed etiam ratione illorum, quæ ipsi futuris temporibus quocumque titulo acquisituri essent, per sequentia Diplomatis sui verba: *Volumus etiam, ut si districtus & ditiones dicti Ducatus ampliati fuerint ex hereditatibus,*

donationibus, emptionibus, deputationibus, vel quibusvis aliis devolutionum successibus, præfata jura, privilegia & indulta ad augmentum dicti domini Austria plenariè referentur. Quæ in Caroli V. Dipl. confirmatorio his repetuntur verbis: Ob auch die District, Gebieth und Herrschafft vorgemeltes Erz-Hertzogs erweitert würden / mit andern Fürstenthumen / Landen und Leuthen / (quæ proxima verba apud Lunigium omissa, ex aliis supplementus) durch Erbschafft / Gabungen / Kauff / Vermächtnussen / oder einig andere Fall / so sollen obbemeldte Recht / Freyheit und Indulten auff dieselbe Mehrungen und Erweiterungen vollkommenlich referirt und gezogen werden. In quantum verò huic clausulæ renuntiarint ex Aug. Domo Austriaca à tempore Maximiliani II. electi Impp. videre est in Capit. Maximil. II. art. 27. Rudolphi II. art. 24. Math. art. 30. Ferdin. II. art. 30. Ferd. III. art. 34. Ferd. IV. art. 32. Leop. 32. Joseph. 31. Caroli VI. art. II.

§. XII. Quatenus Sereniss. Archi-Duces Austriae Duces Burgundiae repræsentant immunitatem hanc à collectis, & aliis oneribus Imperii non prætendunt, cum Carolus V. Imp. postquam Avus ipsius Maximilianus I. Imp. per matrimonium cum Maria Burgundica, Burgundicas & Belgii Provincias acquisi-

quisiverat, & ut Burgundici Circuli titulo cum corpore Imperii arctius conjungerentur, adimpe-
trandam Imperii tutelam obtinuerat. vid. Recess.
Imp. de anno 1512. §. 5. 6. 11. Transactione Bur-
gundica mutuò ipsius Imper. Caroli V. & Statuum
Imperii consensu anno 1548. initâ, Latino & Ger-
manico idiomate exhibita à Limn. L. 5. f. P. c. 2.
n. 50. & tom. 2. addit. ad d. l. & Lunigio R. A. P.
Sp. p. 37. & P. Sp. cont. 1. Anhang von Burgund. N. 11.
p. 4. disertis verbis se obligaverit, quod ad ordinaria
Imperii onera, quantum duo Electores præstant,
ad expeditionem Turcicam verò, quantum tres,
contribuere velit, ac debeat, hoc est 120. vel, 180.
Equites, 554. vel 831. pedites, aut in pecunia
3656. flor. vel 5484. quolibet mense in simplo,
item ad Camerae sustentat. 600. flor. salva tamen
regionum harum exemptione, à Jurisdictione Ca-
meræ Imperialis in prima & secunda instantia, &
ab obligatione constitutionum ac ordinationum
Imperii. Recess. Imp. de anno 1548. §. 67. hæc-
tenus, ut subditi Burgundiæ Ducis, nonnisi nomi-
ne debitarum contributionum Imperii in Came-
ra conveniri debeant. d. transact. Burg. §. 20. &
Burgundia non minus ac reliquæ Burgundici cir-
culi regiones ad cultum & observantiam Pacis Publ.

des Land = Fridens obstricta sit, *d. Trans. §. 22.* Ast post mortem Caroli V. Imp. sub regimine filii illius Philippi II. Reg. Hispan. exorto bello Hispano-Belgico cum confœderatis VII. Provinciis per annos 80. continuato, eoq̃ue tandem anno 1648. per Pacem Hispano-Belgicam, cum solenni omnis juris in illas VII. Provincias, quæ abjecto sceptro Hispanico in plenam libertatem ita sese asseruerunt, ut simul etiam omne exuerint Imperii obsequium, abdicatione factam, sopito, quantum hoc matriculare promissum non tantum valde imminutum, sed ferè nihil amplius à Regib. Hispaniæ exsolutum, & res planè aliam accepit faciem, ut videre est ex traditis Reinking. *de R. S. & E. l. 1. cl. 4. c. 1. Limn. tom. 1. addit. ad l. 5. c. 2.*

Similiter an Archi-Duces Austriæ, quatenus Reges Bohem. sistunt, immunitatem ab oneribus Imperii sibi vindicare potuerint? quæstio controversa fuit. Asseruisse illos sibi exemptionem tam ab obligatione Constitutionum Imperii, quam à collectis, aliisque oneribus Imperii constat ex Rec. Imp. de anno 1551. §. 51. sq. per Diploma Frider. II. Imp. de an. 1212. ap. Lunig. *R. A. P. sp. cont. 1. von Böhmen pag. 4.* confirmatum à Carolo IV. an. 1348. ap. eund. Lunig. *d. l. N. XXIII. pag. 23.* Li-
cet

cet autem Regno Regique Bohemiæ omnimodam exemptionem à Contributionibus Imperii competere Imperium contradixerit, & sub certa taxa in censum retulerit, haud obstante interposita in Comitibus anno 1548. protestatione Ferdinandi I. quam ex Arumæo de Comitibus *cap. 4. n. 58. 59.* Hertius *Diff. de renovato Rom. Germ. Imperii & Regni Bohem. nexu Sect. 3. §. 5.* refert, negari tamen nequit, fuisse hætenus Bohemiæ Reges in quasi possessione libertatis seu exemptionis, à collectis Imperii solvendis. Postquam verò sacratiss. Imp. Josephus gloriosiss. memoriæ, ut Rex Bohem. & Elector, per conclusum trium collegiorum de 30. Junii 1708. & Decretum Cæsareum de 6. Sept. d. an. rursus admissus est ad votum & sessionem, in Comitibus Imp. omnibus tam universalibus quam particularibus, ipsemet se sponte declaravit, se ad necessitates publicas Imperii semper collaturum, quantum Electores cæteri conferre consueverunt, nempe 60. Equites, 277. Pedites, aut 1828. flor. in pecunia, ut & ad sustentat. Camerae Imp. 300. flor. Camerales vid. Acta & conclusa huc pertinentia, in der Europ. Staats-Canzley *Part. XIII. cap. 9. pag. 401. seq.* addita tamen clausula daß obiges alles im übrigen
Dero Königreich Böhheim Burden / Rechten /
Privi-

Privilegiis fori und anderen Freyheiten und Gerechtsamen auff keine Weiß nachtheilig und præjudicirlich/sonderen dieselbe sambt und sonders überall aufrecht und unverletzt bleiben sollen / conf. laud. Diss. Hertii *Sect. 4. Wegelin. in Spicileg. observ. ad Capit. Caroli VI. art. 3. pag. 65. & p. 343. seqq.*

III. Gaudent Sereniss. Archi-Duces Austr. hoc Privilegio, quod quæ statuerint vel gesserint in suis ditionibus, revocationi Cæsareæ non sint subjecta, ex Diplom. Friderici I. aliquoties jam citato. IV. Non tenentur investituram petere & accipere extra ditiones suas, seu extra metas Austriæ, sed intra easdem, more insolito, gladio accincti, cum aliis vasalli, etiam Reges, arma ponere debeant, cum investituram recipiunt, capite tecto, supposito Pileo Ducali, circumdato ferto pinnito, equo insidentes, Sceptrum in manibus tenentes, gratis investiendi sunt, ex privilegio Friderici I. Imp. ap. Lunig. *d. l. p. 5.* Quas solennes investituræ Austriacæ ceremonias, quibus Albertus I. à Patre Rudolpho Habsb. anno 1282. infeudatus fuit æri incisas repræsentat Sigism. von Bürcken im Spiegel der Ehren des Hauses Oesterreich *L. I. c. 13. p. 114.* Actus investituræ Ferdin. I. anno 1530. ita peractus, tabula lignea depictus extat Norin-

Norinbergæ auff der Burg / cujus meminit Goldast. in den Reichs-Händlung. p. 126. V. inter Privilegia ipsorum refertur, quod ditiones eorundem nulli Impp. à Sereniss. ipsorum familia tollere, nec fisco Imperiali vindicare liceat, sed deficientibus masculis, ad foeminas etiam devolvantur, aut si ne foeminae quidem supersint, competat facultas ultimo possessori eas irrequisito etiam consensu Imperii, transferre & alienare, quocunque placuerit, quod ex privilegio Friderici II. Imp. repetunt Arnisæus *de Republ. L. 2. c. 2. Sect. 12. n. 29.* Rhet. *in comment. ad Jus Feud. comm. p. 326.* sed minus rectè, concessa enim ipsis hæc potestas jam est in Diplom. Friderici I. ap. Lunig. *d. l. p. 5.* hisce formalibus: *etsi quod DEUS avertat, Dux Austria sine hærede filio decesserit, idem Ducatus ad Seniore filiam, quam reliquerit, devolvatur.* Quibus verbis simul negativè clarè deciditur quaestio: an ditiones Austriacæ, deficientibus masculis, ad omnes foeminas æqualiter devolvantur? mota à Johanne le Cirier *de Primogen. Lib. 1. q. 20.* Blas. a Michalor *de fratr. p. 3. c. 30. n. 4.* sequitur in Diplomate: *Dux Austria donandi & deputandi terras suas cuicumque voluerit habere debet potestatem liberam, si, quod absit, sine hæredibus*

dibus liberis decederet. Et hæc à Frider. I. concessa facultas, confirmata est à Friderico II. Rudolph. I. Frider. III. Carolo V. Rudolph. II. ap. Lunig. *d. l.* Unde patet casum aperturæ Austria-
 corum feudorum non prius sperandum, quam vel
 tota familia cum omnibus per foeminas quoque
 inde descendentibus extincta, & ultimus Posses-
 sor, nulla dispositione vel inter vivos, vel mor-
 tis causa, desuper facta, mortuus fuerit. Quod
 ne fiat ante extremum mundi finem, Divinum in
 coelis Numen largiatur, uti ex Friderici III. Imp.
 Symbolo quinque vocalium. A. E. I. O. U. etiam
 nonnulli Austriacis augurantur, fortunam ipso-
 rum ad sæculorum finem duraturam, id verten-
 tes, *Austria erit in orbe ultima*; quanquam alii id
 vertant: *Aller Ehren ist Desterreich voll / vel alles
 Erdreich ist Desterreich unterthan / alii Austria ex-
 tendetur in orbem universum; alii Austria erit Im-
 perare orbi universo; alii denique Austriacierunt
 Imperatores orbis ultimi.* VI. Quod ipsis liceat in
 Comitibus Imperii comparere, si velint, si nolint, haud
 constringantur ad id ipsum, ex Privilegio Frider. I. Imp.
 ab ante dictis Impp. confirmato. VII. Quod eximan-
 tur ab omnibus Comitiorum Decretis & constitu-
 tionibus in iis publicatis ex privilegio Frider. I. &
 II. eti-

II. etiamsi Recessibus Imperii subscripserint, quia hoc censentur fecisse salvis suis Privilegiis, nisi se specialiter ad hoc vel illud obligaverint. Kieffer. *Diff. Polit. qu. 42. pag. 214.* Auth. des Teutschen Monzamb. c. 5. §. 25. in not. VIII. Quod ipsis citra periculum in bannum Imperii declaratos recipere liceat, actori tamen requirenti iustitiani administrari curent, ex privileg. Caroli IV. de anno 1366. ap. Lunig. *d.l. N. XVII. p. 17.* IX. Quod ipsi in ditionibus suis Comites, Barones, Nobiles, Comites Sacri Palatii, Doctores, Magistros, Bacculaureos, Poetas Laureatos, Notarios publicos creare possint. Num autem ab illis creati Comites, Barones, Nobiles &c. per totum Imperium pro talibus habendi & æstimandi? controvertitur, licet verò id negent Limn. l. 6. *f. P. c. 1. n. 33. 34.* Sixtin. *de Regal. l. 1. c. 4. n. 34.* & alii magni nominis viri. Nos tamen nulli dubitamus, quin contrarium verius sit, cum verba privilegii sint clarissima, hujus tenoris: Auch daß sie und ihre Erben und Nachkommen in allen ihren Landen / Herrschafften und Gebieten / Graffen / Freyen / Herren / Ritter / Knecht / auch Dughsam und verdienste Personen / von neuem Edel machen / denselben Wappen und Kleinod / mit Schildt und Helm und
G 2 allerley

allerley Zierath / Farben und Plazierung geben und
 leihen / der Kayserlichen Rechten / der Artzney der
 sieben freyen Künsten Lehrer und Meister / auch of-
 fene Schreiber und geordnete Richter setzen und crei-
 ren / also / daß dieselbe Graffen / Freyen Herren /
 Ritter / Knechte / Edelleuth / Lehrer / Meister / offen
 Schreiber und geordnete Richter / NB. durch das
 ganze Heil. Römisch Reich / für solche gehalten / und
 aller und jeglicher privilegien und Freyheiten / Be-
 gabungen und Gnaden / ihrer Würde und Amt ge-
 brauchen / treiben / üben und niessen sollen und mö-
 gen / als andere Graffen / Freyen / Herren / Ritter /
 Knecht und Edelleuth / Lehrer / Meister / Offene
 Schreiber und geordnete Richter / von Kayserl. Ge-
 walt gemacht und creirt / der gebrauchen / üben und
 niessen / von Gerechtigkeit und Gewohnheit ic. in
 Diplom. Friderici III. de anno 1453. ap. Lunig R.
 A. P. Sp. cont. 1. rubr. Oesterreich. N. 24. p. 33.
 ex qua constitutione Frider. III. supplenda est Con-
 stitutio Caroli V. quoad hunc passum imperfecta,
 mendosa & manca, ap. Limn. L. 5. c. 2. pag. 40.
 & ap. Goldast. P. 2. der Reichs-Satzungen / pag. 193.
 item ap. Lunig. d. l. p. 52 ubi in S. auch daß sie und
 ihre Erben / post verba : also daß dieselbe Graffen /
 Freyen / Herren / Ritter / Knecht / Edelleuth / Leh-
 rer /

rer / Meister / Offene Schreiber und geordnete Richter / (vel à scribente vel ab imprimente omissa hæc sunt :) durch das ganze Heil. Röm. Reich für solche gehalten / und aller und jeglichen Privilegien Freyheiten und Begabungen / und Gnaden / und ihrer Würden und Ambt gebrauchen / treiben / üben und niessen sollen und mögen / als andere Graffen / Freyen / Herren / Ritter / Knecht und Edelleuth / Lehrer / Meister / Offene Schreiben und geordnete Richter / quæ ex d. Frider. III. constitutione omnino inferenda ac supplenda, ante verba sequentia: von Kayserl. Gewalt gemacht / geordnet und creirt / quod eò magis confirmat Constitut. confirmatoria Rudolphi II. Imp. ap. Lunig. d. l. n. 39. p. 66. cui verbotenus insertum Diploma Carolinum ita p. 70. quoque legit, ut Friderici III. constitutio. X. Sunt perpetui in territorio suo sitorum Episcopatum, Abbatiarum, Præpositurarum, Monasteriorum, cujuscunque Dignitatis, & Ordinis, Advocati & Protectores, ex privileg. Henrici IV. & Caroli V. Imp. Mager de Advoc. arm. cap. 5. num. 371. seqq. c. 9. n. 650. seq. ubi testatur eos esse Advocatos Episcopatus Tridentini & Brixienfis, item Archiepiscopat. Salisburgensis & Episcopat. Passavienfis &c. Cujus Privilegii hic insignis est usus & effectus,

fectus, quod hac ratione Ecclesiarum & Monasteriorum Antistites vel Austriacis inimicos Advocatos eligere, vel dimissis planè Advocatis, justo elatiores, ut in aliorum Principum terris, se minimè gerere queant. XI. Afferunt vi privilegii in Austria omnia bona & regalia præsumi mediata, & à Domo Austr. feudi jure dependentia, hinc ea allodialia aut immediata afferentem idem probare teneri, cum juxta verba Privilegii Fridericiani Imperium nullum feudum habere debeat in Austriæ Ducatu, quod idem est ac Austriacum territorium clausum seu perfectum esse, & quidquid bonorum vel personarum sub ambitu territorii continetur, non tantùm in sed etiam de territorio præsumi, & superioritati territoriali Archiducum subesse. Unde porro colligunt. XII. in Austria Vassallos Landsassios & subditos præsumi, & bona oneribus publicis ac Jurisdictioni territoriali obnoxia, eorum ergo possessores ibidem Landsassios & subditos esse. De quo magnas & diuturnas lites inter Austriacos & Ordinem Johanniticum vel Melitensem, seu Magnum Priorem illius Ordinis in Germania, qui residet Heidershemii in Brisgoja, an. 1652. fuisse constat ex Scripto d. an. impresso, hac inscriptione: *brevis ac solida deductio*

ductio juris & facti superindultis Privilegiis, immunitatibus, ac reliquo jure Ordinis S. Johannis Hierosolymitani, cum subnexa conclusione quod superioritas territorial. in Heidershemiana ditione Supremo Priori, neutiquam Domui Austriacae comperat. Item inter Austriacos ex una, nec non Archi-Episcop. Salisburgensem, & Episcopos Bambergensem, Frisingens. Ratisbonens. Passaviens. Brixiens. Tridentinum, ac Præpositum Berchtolsgadensem ex altera parte, de quibus vid. Limn. tom. 1. addit. ad l. 5. c. 2. p. 688. juncto l. 4. c. 7. p. 583. seq. atque die Infortmation der Oesterreichischen Gesandschaft auff dem Reichs-Tag zu Regenspurg / daß das Löbl. Erb-Hauß Oesterreich die hohe Lands-Obrigkeit / über die im Herzogthum Kärnthén gelegene Herrschafften des Stiffts Bamberg habe / übergeben Anno 1654. und die derselben opponirte Gegen-Information des Stiffts Bamberg / Trient und Bririschen Gesandschafften apud. Lunig. in der Grundfest Europ. Potenzen Gerechtsame. P. 1. c. 1. n. 12. p. 68. seqq. & cap. 4. n. 86. p. 750. cum pluribus aliis antiquioribus & novioribus utrinque editis deductionibus à Lunig. in Biblioth. curiosa deductionum sub Bamberg & Oesterreich notatis. Quibus addantur conventiones & trans-
actio-

actiones inter Austriacos ex una & altera parte
 Archi-Epif. Salisburgensem ac Episcop. Bambergenses
 initæ anno 1535. 1542. 1544. & 1611. ap. Lunig. *N. A. P. Sp. cont. 1.* unter Oesterreich *n. 32. 33. 34. pag. 54. seqq.* unter Kärndten *p. 193.* inprimis
 transactio inter Imp. Leopoldum & Episcop. Bambergensem
 anno 1674. inita apud Lunig. *in Spicileg. Eccles. tom. 11. sub Hoch-Stift Bamberg n. 92. p. 125.* XIII. Austriæ Vasalli nequeunt feuda
 sua alii in subfeudum concedere, sine consensu Archi-Ducis,
 sub poena felonix, contra communem Juris feudal. Longobardicitenorem. *2. f. 3. §. 1. 2. f. 9. pr. 2. f. 26. beneficium* ibique Caspar Bitsch *pag. 464. seq.* Andr. Kohl *de subfeud.* ibique
 Wilh. Antoni *in addit. & not. cap. 1. n. 68. 69.* idque per privileg. Friderici I. Imp. de anno
 1156. *vers. si vero Princeps*, ubi excipiuntur Principes Ecclesiastici & Monasteria, quod à Carolo V. & Rudolpho II. confirmatum. XIV. Archi-Duces Austr. à quibuscumque Imperii membris,
 & sine ab his requisito consensu Imp. bona sive allodialia sive feudal. sine periculo amissionis feudorum ex rigore juris feudal. communis, *2. F. 55.* emere vel alio quocunque titulo sibi comparare possunt ex privilegio Regis Rom. Henrici
 Fri-

Friderici II. Imp. filii *de anno* 1228. ipsis concess-
 so. ap. Lunig. *sub Desterreich p. 6.* antequam si-
 mile jus Electores à Carolo IV. *in A. B. cap. 10.*
S. f. nacti, de quo vid. Dn. Felz *de Elector. Jur.*
prærogat. pag. 18. seqq. XV. Gaudent Austriæ Archi-
 Duces insigni potestate nova vectigalia instituendi
 aut vetera augendi in ditionibus suis, teste Goldast. *p. 2.*
der Reichs-Satzungen pag. 195. num. 35. quâ quoque
 pollent quatenus sunt Reges Bohem. ut idem
 testatur Goldast. *tom. 1. Const. Imp. pag. 350. §. 2.*
 XVI. Habent iidem expectativam seu spem suc-
 cedendi in feudis, quæ in Sueviæ Landvogteis aper-
 ta fiunt, largitore Wenceslao ap. Sigism. Bürcken
L. 3. c. 10. p. 359. ubi in Instrumento Imp. Wences-
 laus expressè inquit, die Lehen-Güter/ welche in den
 Schwäbischen Land- Vogteyen uns und dem Reich
 ledig werden / die haben wir Ihme (Erz- Herzogen
 Leopold) und seinen Erben ewiglich verliehen.
 XVII. Serenifs. Archi- Duces Austr. ratione per-
 sonæ suæ per privileg. Cæsarea sunt exempti à
 Jurisdictione Camerae, omniumque Judiciorum
 Imperii tam summorum, quàm subalternorum,
 tam in prima quàm secunda instantia, conveniri
 tamen possunt coram uno Vasallorum suorum ele-

cto, vel integro quodam suo Judicio, cui se sponte volunt submittere. vid. Privileg. Friderici I. Imp. in verbis: *Etiam debet Dux Austria de nullis oppositionibus vel objectis quibuscunque nec coram Imperio, nec aliis quibuscunque cuiquam respondere, nisi id sua propria & spontanea voluerit facere voluntate, sed si voluerit unum locare, poterit de vasallis seu homoligiis, & coram illo secundum terminos præfixos parere potest & debet justitiæ complemento.* Hoc autem confirmatum est Diplomatis Frider. II. Caroli IV. Sigismundi, Caroli V. Rudolphi II. ubi habetur *der obgemeldte Herzog ist umb keine Sach schuldig / vor dem Reich zu Recht zu stehen / sie wollten dann gern / sonderen Er mag einen seiner Lehenleuthe setzen / von demselben soll er dem Rechten Gehorsam und statt thun ic.* Quid his à nonnullis opponatur videri poterit. ap. Limn. *Lib. 9. c. 2. n. 124. seq.* Klock. *de contrib. cap. 4. n. 218. seqq.* Henr. Henning. *in medit. ad Instrum. Pac. Westph. art. 8. §. 3. verb. reducen- dis statibus exempt. pag. 1262. seqq.* Contra vigorem Privilegii pluribus vindicat Uffenbach. *de Jud. Aul. cap. 12. sect. 1. subs. 6.* excipiens tamen causas & controversias inter Dom. Austr. & Bavaricam exortas & exoriundas, coram Judicio com-
pro-

promissario hunc in finem peculiariter constituto ventilandas. Quibus causis addunt alii causas fractæ Pac. Publ. & causas ipsum Imperium concernentes Mynsing. 5. Obs. 58. n. 1. Gail. 1. O. 2. 3. & de P. P. L. 1. C. 1. Rudolph. Knichen in Op. Polit. L. 2. p. 3. Sect. 1. cap. 5. th. 4. contrarium autem (causas scilicet fractæ P. P. non esse excipiendas) ad rationes oppositas simul respondendo defendit Kieffer in Diss. Polit. de Dom. Habsb. qu. 29. p. 164. XVIII. Respectu subditorum gaudent privilegio de non evocando, & de non appellando, & quidem illimitato, quæ duo privilegia etiam omnibus Electoribus tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, qui tum temporis fuerunt in AB confirmata sunt. Cap. 8. §. 12. & Cap. 11. His autem, qui Collegio Electorali noviter accesserunt peculiaribus Diplomatum concessa sunt, imò prius jam omnibus Statibus Imperii commune est per Ord. Cam. p. 2. tit. 1. & malè à nonnullis hæc duo confunduntur. Carpzov. de Elect. Sax. non provoc. jur. th. 22. ubi ostendit utriusque differentias. Prius competit ex Diplomate Friderici II. quod postea amplius declaratum est à Carolo IV. Sigismundò, Carolo V. & Rudolpho II. ac limitatur in casu deneg. Justitiæ juxta Privileg. Caroli IV. de an. 1363. & 1368. it. Sigism.

gism. de ann. 1437. ibi: es wäre dann / daß jemand vor derselben Erz-Herzogen von Oesterreich Gerichten rechtlos gelassen würde / da daß gar fundtbar und ohne Gefârd wäre. & fractæ Pacis publ. ex sententia Limnæi L. 5. C. 2. n. 33. 37. Gail. 1. O. 2. 3. & de R. P. l. 1. c. 1. Mynsing. 5. O. 58. Mindan. de process. l. 1. c. 22. n. 1. cujus contrarium defendit Christ. Eman. de Garbe in diff. de Aug. Dom. Austr. Jur. prærogat. c. 5. §. 8. Posteriori de non appellando gaudent ex Diplom. Friderici I. Imp. confirmato à Carolo V. & Rudolpho II. Num autem Sereniss. Dom. Austriaca id Privilegium modo Austriæ intuitu habeat, an verò etiam in aliis extra Austriam sitis Provinciis ei competat? quæritur à DD. quæ tamen quæstio, quando ipsa verba Privilegii inspiciuntur, omni caret dubio, cum Fridericus I. & II. Carolus IV. Carol. V. & Rudolph. II. Privilegia Austriaca communia fecerint omnibus ditionibus, quæ Austriacis tempore concessionis subjectæ fuerant, vel ipsis in posterum justo titulo obventuræ essent. Unde enascitur porro quæstio principalis de Imperialibus Landvogteis vel Judiciis Provincialibus Cæsareis Sueviæ, quæ Austriaci exercent, an & ab illis appellari queat, & quò sive ad quod Judicium, an ad Cameram Imp. vel

Judi-

Judicium Aul. Cæsaris, an verò ad Regimen Austriacum quod Oeniponti est, provocandum? quæ jam argumentum II. Sectionis nostræ constituet, in qua de Judiciis Provincialibus Cæsareis Suevicis agemus.

Seçtio II.

De Judiciio Provinciali Cæsareo Suevico.

S. I.

Singularis sanè etiam est Archi-Ducum Austriæ prærogativa, qua intuitu Judiciorum Provincialium Cæsareorum Sueviæ præ aliis Principibus Imperii gaudent. Concurrunt enim hac ratione in Jurisdictione cum Statibus Imperii Circuli Suevici contra illa specialiter non privilegiatis, ubi tamen nihilominus casus reservatos, die *Chehafften* ut vocant, excipiunt locumque habere contendunt, ita, ut non tantùm in subditos mediatos, sed & ipsos Status, aliaque illustria Imperii Membra, potestatem Judiciariam exercendam sibi vindicent, personarum quodammodo eorum, rerumque velut arbitros, ac moderatores agentes, quo ipso Austriacorum Principum supereminentia, auctoritas & potentia in Imperio splendidissimè aucta & stabilita conspicitur.

§. II. Dicuntur autem illa *Judicia Provincialia Cæsarea*, ad differentiam duorum summorum Imperii *Judiciorum*, per quæ Imperator vel solus, ut per *Judicium Aulicum*, vel unâ cum Statibus, ut per *Cameram Imperialem*, summam Majestatis jure sibi competentem *Jurisdictionem Universalem*, per totum, quâ patet, Imperium in omnes specialiter non-exemptos, citra ulteriorem *appellationem* exercet. Per *Provincialia ista judicia* autem *Jurdictio Cæsaris* nomine exercetur per certos *Status Imperii*, qui ab Imperatore legitimo titulo id impetrarunt, in certis saltem Imperii *Circulis* vel *Provinciis*, in omnes, qui in illis degunt, aut bona & subditos habent, & specialiter per privilegia non exempti sunt, ita, ut gravatis detur *appellatio* ad summa Imperii *Tribunalia*, hinc hæc communiter dicuntur *subalterna*, qualia in viridi suo vigore etiamnum existentia sunt: *Judicium Rotvvilense* das *Kaiserliche Hoffgericht zu Rottweil* / quod per quatuor Imperii circulos, *Austriacum* nempe, *Suevicum*, *Rhenanum* superiorem & *Franconicum*, *Jurisdictionem* exercet. De quo vid. *Mauritii Disput. de Judic. Rotvvilano*, *Judicium Provinciale Burgraviatus Norinbergici*, das *Kaiserl. Land-Gericht des Burgraffs*

graffthums Nürnberg zu Dultzbach / de quo extat
Joach. Henrici Hagen *Dissert. Historica de Judic. Cæ-
sareo Provinciali Norico, quæ inquirat in fontes,
immunitates, jura solennia, dignationem atque
amplitudinem ejus.* Judicium Provinciale Herbi-
politanum in Franconia, das Kayserl. Landgerichte
des Herzogthums Francken zu Würzburg / de quo
vid. dieses Kayserl. Land-Gerichts Ordnung zu
Würzburg gedruckt Anno 1618. Judicium Pro-
vinciale Sueviæ das Kayserl. Land-Gericht in Ober-
und Nider-Schwaben / quod exercetur in tribus
Civitatibus Imperialibus Ravenspurg / Wangen /
Isni & pago im Marckflecken Altorff. Quæ Ju-
dicia veniunt nomine immediatorum Dicasterio-
rum, in Instrum. Pac. Westphal. Cæsar. Suecico
art. 3. §. 2. quando ibidem dicitur: *Salvis item
litis pendentis desuper in Aula Cæsarea, sive in
Camera Imperiali, vel aliis Imperii immediatis
aut mediatis Dicasteriis vertentibus.* Etsi autem
non ignoremus in Suevia plura dari Judicia Pro-
vincialia Cæsarea, v. g. das Kayserl. Land-Gericht
zu Neellenburg / zu Rantweil in der Graffschafft Beld-
kirch / &c. quæ duo pariter per Seren. Domum Au-
striacam exercentur, ita ut Daniel Heider, Author
actor. Lindav. fol. 163. scribat, daß dergleichen
Land-

Land-Gericht nur in Ober-Schwaben über die zehn nominatim erzehlet werden könnten / in hoc tamen, quod dictis locis exercetur, hac vice se calamus noster figit.

§. III. Judicium illud Provinciale Sueviæ nobis est Collegium Judicis Provincialis à Sereniss. Archiducibus Austriæ legitimè constituti, & 12. Assessorum, illi à Consulibus & Magistratu cujusque loci, ubi judicium hoc exercetur, adjunctorum, quod per districtum illi assignatum, Jurisdictionem Cæsaris nomine exercet, causas controversas omnium in districtu illo degentium Statuum & membrorum Imperii, ac eorundem subditorum, specialiter non exemptorum, prævia causæ cognitione, per judicalem sententiam definiendo, ab Imperatore, nescio quo, institutum, Archiducibus Austriæ legitimo titulo acquisitum.

§. IV. Origo hujus Judicii nostri ferè incerta, neque quisquam hætenus repertus est, qui eam apodicticè demonstravit. Et sanè ex Historia Germaniæ constat, quod cum Caroli M. ætate Ducum quorundam potestas ultra modum excrevisset, & illi Regiam ferè potestatem sibi sumerent, ipse Duces hos insolescentes in Ordinem Comitum redegerit, seu Ducatus illorum in plures

res Comitatus diremerit, teste Lehmanno *Lib. 2. Chron. Spirens. c. 16: Conring. de Ducib. Comit. Imp. th. 19.* Sub posteris autem illius Ducum Constitutionem iterum invaluisse, ac postremis Carolingorum temporibus Germaniam, in quantum eam distinxeris à terris, quas Venedi inhabitarunt, quinque habuisse Ducatus maxima terrarum spatia complexos, nempe Bojoaricum, Franconicum, Lotharingicum, Saxonicum & Suevicum. Her-
tius *de Orig. & Progress. special. Rom. Germ. Imp. Rerumpubl. §. 5. junct. Regin. pag. 70. ap. Pistor. Tom. 1. Rer. Germanic. atque tempore* Conradi I. qui extincta in Ludovico IV. Puero cognominato, Carolina Familiâ, ab universis Principibus Regni Germaniæ an. 912. in Imperatorem & Regem Germaniæ electus est, quinque illis Ducatibus hos præfuisse Duces, Bojoarico nimirum Arnoldum malum, Franconico Eberhardum Conradi Fratrem, Lotharingico Giselbertum, Saxonico Ottonem, Suevico Burckardum, edocemur à Luitprando *de reb. Imper. & Regni L. 2. c. 7. fol. 105. ap. Reuber. Lehmann. Chr. Spir. L. 2. C. 16. & 47. Struv. S. I. P. C. 19. §. 8.* Et quidem hic ipse Conradus I. Imp. an. 917. Burckardum solenni autoritate primum Sueviæ seu Ale-
man-

manniæ Ducem constituit, & Ducatum Sueviæ erexit, ante enim Suevia non per Duces, sed per Camerae Imperialis Nuncios gubernata fuit, ut testatur Ekehardus Junior *de Casibus S. Galli Monasterii Cap. 1.* ap. Goldast. *Tom. 1. Rer. Germ. Part. 1. pag. 15.* ubi agit de Salomone Abbate S. Galli, simulque Episcopo Constantiensi, & de rebus quæ sub Rege & Imp. Conrado I. contigerunt, ac scribit: *Nondum adhuc illo tempore Suevia in Ducatum erat redacta, sed Fisco Regio peculiariter parebat, sicut hodie & Francia h. e. Orientalis Franconia. Procurabant ambas Camerae, quos sic vocabant Nuncii. Franciam ad Alpes tum Wernherus, Sueviam autem Bertholdus & Erchinger fratres.* Licet enim hi passim Sueviæ seu Alemanniæ Duces nominentur, ut Hermannus contractus quoque Burckhardum, qui sub Ludovico IV. Alemanniam rexit, & an. 911. in conventu à suis occisus scribitur, Alemanniæ seu Sueviæ Ducem nominat, reverà tamen omnes non nisi Camerae Nuncii fuerunt, quorum officium sic depinxit Joach. Vadianus de *Collegiis Monasteriisque German. Veter. L. 1. C. 3.* apud. eund. Goldast. *l. c. Tom. 3. p. 25.* Camerae Nuncii per Franciam & Alemanniam redituum

tuum Regionum & fiscalis pecuniæ rationem exigebant, & administrabant, erantque veluti Procuratores Fisci in iis Provinciis, & urbibus, quæ ad Fiscum Regium, Cameram dictum, propriè spectabant. Primus ergo Dux Sueviæ seu Alemanniæ fuit Burckardus, qui genus ex Comitibus Buchorniensibus ad Lacum Bodamicum duxit, à Conrado I. Imp. solenniter cum Sueviæ Procerum consensu an. 917. constitutus, quem Gentis suæ nobilissimum & virtutum dote probatissimum laudatus Ekehardus jun. *d. l. p. 18.* alii Scriptores Potentissimum Sueviæ Ducem vocant. Hujus Successores in Ducatu Sueviæ qui fuerint refert Pfefinger ad Vitriar. *Lib. 1. t. 16. pag. 310. seqq. usque ad pag. 348.* Quos inter Fridericus I. Imp. cum tribus filiis, Fridericus II. fuit, Imp. sub quorum Ducum Sueviæ Regimine jam tum Præfectura seu Landvogteja Imperialis superioris & inferioris Sueviæ (unde Judicium Provinciale Sueviæ dependet, uti non tantum tradit Author der kurtz doch gründlichen Information, aus was wichtig und standhafften Ursachen das Kayserl. Land-Gericht in Schwaben nicht abolirt / noch dem Hochlöbl. Erb-Hauß Oesterreich wider seine uralte erlangte / und durch beständige Übung hergebrachte treffentliche Freyheiten /

der rechtlichen Austrag halber nichts neues oder beschwehrliches zugemuthet werden kan und solle / quæ prodiit an. 1658. & Inclytæ Domus Austriacæ causam, ac Judicii hujus conservationem contra Status Circuli Suevici ejus abolitionem urgentes defendit, sed etiam agnoscit Author der kurtz doch wohlgegründeten Gegen-Information auff die jenige im Jahr 1658. zu Insprugg in Druck verfertigte so genandte Kurze / doch gründliche information das Land-Gericht in Schwaben betreffend / quæ excusa anno 1666. & partes Statuum Suevici Circuli tuer. Utraque exhibetur à Lunigio in der Grund-Fest Europäischer Potenzen Gerechtsamen *Part. 2. Cap. 4.* una cum der gründlichen entgegen gestellten Erinnerung über die unlängst unter dem Nahmen des Löblichen Schwäbischen Crayses intestirten Stände in Druck verfertigte und so titulirte Gegen-information das Land-Gericht in Schwaben betreffend. edita anno 1667.) floruit, nam an. 1010. Henricus de Weisenhorn jam tum gessit titulum Præfecti Imperialis in Suevia, & se vocavit Advocatum Provinciæ superioris Sueviæ Generalem. Conf. tamen Auth. der allegirten entgegen gestellten Information apud Lunig. *d. l. p. 45.* Qui verò post ipsum Præfecturam eandem administra-

straverint, eique præfuerint usque ad ann. 1333. quo officio hoc functus Henricus de Schvveiningen, non constat, teste Catalogo Præfectorum Sueviæ der Land-Bögte in Schwaben / usque ad ann. 1597. continuato ap. Jac. Ottonem Tr. von den Ehaffes-ßällen pag. 70. seqq. vid. etiam Authorem der allegir-ten Gegen-Information apud Lunig. d. l. p. 24. Ho- die Illustre munus Præfecti Provincialis Sueviæ, Kay- serl. Majestät Land-Bogts in Ober und Nider-Schwa- ben / sustinet Illustrissimus Dn. Carolus Siegfridus S. R. I. Comes in Kœnigsegg & Rotenfels, Liber Baro de Aulendorff, Dominus in Stauffen, Ebenvveiler & Wald. &c. Dn. ac Mœcenas meus gratiosissimus. Nec minus inde Judicium Provinciale Sueviæ quo- que viventibus ac florentibus adhucdum his Sueviæ Ducibus exercitum fuisse, apud omnes in confesso est, & testantur de eodem Acta, quod anno 1240. jam suum habuerit vigorem, antequam Conradi- nus ultimus Sueviæ Dux, Conradi IV. Imp. filius Friderici II. Imp. nepos, lucem vitalem aspexit, na- tus quippe 1252. in quo Sueviæ Duces defierunt, per infelicem & tragicum illius exitum, dum ipse ceu legitimus Patris sui Conradi IV. Imp. hæres Regnorum Siciliae & Neapolis ac Hierosolymo- rum, Franconiae insuper & Sueviæ simul Dux,

avita ac paterna illa Regna injustè à Carolo Andium Duce sibi prærepta recuperaturus, cum selectis copiis in Italiam movit, à Carolo victus, atque captus. unà cum fido utriusque fortunæ Comite, Friderico Austriæ Styriæque Duce, ad ensem condemnatus, ac manu carnificis ^{28. Oct.} _{7. Nov.} 1269. publicè Neapoli capite truncatus est. Post cuius mortem Ducatus Sueviæ & totum Hohenstauffiorum patrimonium, in quo tunc & Ducatus Franconiæ, ut dictum, continebatur, durantibus interregni magni in Germania turbis, in multas partes distractum ac dilaceratum, unde vicini Principes & Comites creverunt & possessionibus aucti sunt, oppida quoque ejus Regionis & Orientalis, Franconiæ complura ad dignitatem Imperii Civium evecta pristinam conditionem mutarunt. Ordinem Equestrem quoque hac occasione utroque in Ducatu se extulisse & immediatatem atque libertatem nactum esse multi tradunt, ut Besold. de *Ord. Equestri*. n. 8. Limn. *Lib. 6. Cap. 3. n. 56.* Speidel. in *Observ. voc. Frey Reichs Ritterschafft* p. m. 328. seq. Maurit. ad *Capit. Leop.* art. 3. Datt. de *Pac. Publ. Lib. 2. c. 3. n. 1.* quibus tamen contradicunt generos. Reinhard à Gemmingen ap. Bnrgmeister in *Biblioth. Equestr.* Tom.

1. pag. 558. seqq. Caspar à Lerch. P. 1. n. 7. 8. 9. 91. 93. & pass. in d. Biblioth. Equestr. d. Tomo 1. Knipschild. de Jurib. Nobil. L. 1. C. 3. n. 74: seq. & alii. Etsi autem à Rudolpho Habsburgico pro diuturno interregno finiendo ann. 1273. in Imp. electo, secundo ejusdem filio Rudolpho Imperio adaper- tum Ducatum Sueviæ cum Statuum Imperii con- sensu anno 1282. collatum, ipsumque de eodem investitum esse referat Gerard. de Roo *Annal. Austr. Lib. 1. p. 34.* Sigism. à Bürcken *Lib. 1. C. 13. p. 113. seq.* minimè tamen existimandum est Duca- tum Sueviæ ea amplitudine ipsi obvenisse, quâ Gens Hohenstauffia eum rexerat, cum indubium sit, eundem durante infelici interregno in varias partes discerptum esse, quod in primis confirmat Zei- lerus in *Topograph. Sueviæ p. 150.* hisce formalibus: Obgedachten Kayser Conrado IV. hat sein einiger Sohn/ auch Conradus, und von den Welschen/wegen seiner Jugend/ Conradinus genandt der letzte Herzog in Schwaben Anno 1253. succedirt / welcher als er sich Anno 1267. nacher Italien rüstete / alles was er in Teutschland gehabt / entweder ganz oder gar ver- kauft / oder versetzt / und verpfändet hat. Und da ihm zu Neaples den 28. Octobr. 1269. das Haupt abgeschlagen worden / und also er ohne Leibes-Erben dahin

Dahin gangen / und kein Fürst von Schwaben mehr übrig gewesen / so ward dieses ledig Fürstenthumb in viel unterschiedliche Theil zerzogen. Und ob gleich Graff Rudolph von Habsburg / als er hernach Römischer König ward / das Herzogthum Schwaben seinem Sohn Rudolphem verliehen / so ist doch solches nicht mehr / wie zuvor / ganz gewesen / dann viel / ja der mehrer Theil seiner Glieder durch Kauff / Versetzungen / und in mancherley andere Wege / zum Theil in die Freyheit / zum Theil unter andere Herrschaften schon allbereit gerathen war. Was von Rhätischen Landen bißher dem Herzogthum Schwaben zugehöret hat / ist dieser Zeit von selbigem auch ledig worden. *Quid vel quantum ergo nomine Ducatus Sueviæ, vel quas ejus reliquias Rudolphus junior à Patre feudi jure acceperit, definire non licet, ob nunquam visas investituræ literas; num nimirum sub his etiam nominatim Præfectura seu Landvogteja Suevica cum his ab ea dependentibus Judiciis Provincialibus Sueviæ comprehensa fuerit vel non? Quamquam valde probabile sit, ipsum de hac Præfectura Sueviæ unâ cum Judicio Provinciali inde dependente investitum esse, cum Præfectura seu Landvogteja ista comprehenderit antiqui Ducatus Sueviæ in tot patres*

partes discerpti reliquias, quas Rudolphus junior ab Imperio feudi jure recognoscendas à Patre accepit, ut tradit Author Actorum Lindaviensium pag. 199. Et licet Rudolphi junioris filius posthumus Johannes ob parricidium & crimen læsæ Majestatis, Patruum suum Albertum I. Imp. anno 1308. occidendo, patratum, bonis ac feudis his omnibus ab Henrico VII. Imp. privatus sit, simulque sine liberis anno 1313. decesserit, attamen Alberti I. Imp. filii, Patruales illius, ab eodem Imperatore feuda amissa recuperarunt, & ex iis Albertus II. Austriacæ stirpis propagator illa in posteros suos transmisit. Nam in divisione avitarum ac paternarum ditionum inter Alberti II. tres filios Rudolphum III. Albertum III. & Leopoldum II. anno 1362. factâ, hunc ultimum die Herrschafften in Schwaben / Elßaß und Helvetien accepisse, disertè scribit Sigismund. von Bürcken lib. 3. c. 8. pag. 340. 347. & in facta anno 1406. inter Leopoldi II. Probi cognominati, quatuor superstites filios fraterna ditionum divisione, Fridericus III. nactus est Comitatum Tyrolensem cum Suevia, Burgovia, qui licet propterea, quod Johannem XXIII. (al. XXII. al. XXIV.) Pontificem Concilii Constantiensis decreto depositum clam subduxisset, ab

K

pera-

Imperatore Sigismundo proscriptus & ditionibus suis mulctatus, ope tamen Ducis Bavariae & Burggravii Norinbergensis mox iterum Caesaris iram pacavit, & banno relaxato ditiones suas recuperavit. A quo vero Imperatore Landvogtheja illa Sueviae primum constituta & à quo connexum ei Judicium Provinciale Caesareum Sueviae sit institutum, ex defectu Historiae certò non licet definire. Probabile quidem est, id factum esse Seculo XII. quibus temporibus Imperatores ex Familiis Ducum Franconiae Orientalis & Ducum Sueviae potissimum electi rerum potiti, sed certum Authorem designare haud audemus. Quamvis enim Andreas Knichen *de Jure territorii cap. 4. n. 483.* Henricum Imp. intelligit autem procul dubio hujus nominis VI. Friderici I. Imp. filium, qui Dux Sueviae etiam fuit, ex Hohenstauffiorum familiâ, authorem esse dicat, & in ejus rei fidem alleget Thomam Lyrerum *in per-vetusto suo anno 1486. impresso Chronico Sueviae fol. 73.* quam levis tamen auctoritatis, fideique sit hic scriptor, videre licet ex Authore actor. Lindav. *lit. aaa. fol. 611. seqq.* Et certum est jam ante ætatem Henrici VI. Præfecturam vel Landvogthejam Sueviae in vigore fuisse, verisimile

mile ergo est & Judicium Provinciale Cæsareum jam ante ejus tempora existisse, exercitumque esse, cum ab illa dependeat, malumus ergo originem in dubio relinquere, quam certum authorem sine vera fide Historica designando errare.

§. V. Quo autem titulo tam Landvogtheja, quàm Judicium hoc Provinciale Sueviæ ad Serenissimam Domum Austriacam pervenerit, hodieque illa hæc possideat, an titulo Cæsareæ investituræ feudalis, vel Oppignorationis Imperialis, vel utroque? de eo maxima à longinquis temporibus agitata lis est, inter Sereniss. Archiduces Austriæ & Status Circuli Suevici. Illi se utroque titulo niti asserunt, imò & tertium immemorialis possessionis addunt, & geminatam quidem Oppignorationem Imperialem urgent, nempe primò à Wenceslao Imp. anno 1379. Leopoldo Alberti II. filio pro 400000. flor. factam, (cujus Instrumentum reperitur ap. Sigism. von Birkhen l. 3. c. 10. p. 359. & Lunig. in R. A. Part. Special. Part. 1. pag. 768.) specialiter à Carolo V. 9. Sept. 1530. & à Maximiliano II. d. 28. Nov. 1571. confirmatam, & secundam ex Friderici III. Imperatoris Alberto VI. anno 1452. postea anno 1464. Sigismundo Archi-Ducibus Austriæ data

licentia , interea à Sigismundo Imp. anno 1415.
 ab Austriacis redemptam, & Dominis, nunc S. R. I.
 Comitibus, Truchsessis de Waldpurg (quorum fami-
 lia antiquitate & rerum gestarum magnitudine Illu-
 stris, insignibus suis prærogativis jus Sereniss. Electo-
 ris Bavariæ Vicarium, in obeundo munere Archi-Da-
 piferatus, per Seniores ex Linea Wolfeggensi & Zei-
 lensi, agendi, adnumerat) pro 6000. flor. quæ
 summa tamen in 13200. fl. excrevit, iterum op-
 pignoratam Landvogthejam Suevicam ab ipsis
 Truchsessis redimendi, atque actu à modo dicto
 Sigismundo Austriaco anno 1473. per solutionem
 13200. flor. factam redemptionem, quam summam
 Austriaci dicunt postea a Carolo V. cum Electo-
 rum consensu auctam 3100. fl. Baufosten / iis-
 que 15300. flor. accessisse ulterius 197480. flor.
 quos Rex Rom. Ferdinandus I. & Imperium su-
 premo Imperii Campi Mareschallo Electori Bran-
 denburgico debuerit, & cum consensu Electo-
 rum auff die Pfand-Schillinge der Land-Vogten
 Schwaben / Hagenau / und Ortenau geschlagen
 worden / ut constat ex Diplommatibus Caroli V.
 & Electorum sub Num. 15. 16. & 17. adjunctis
 der entgegen gestellten Erinnerung ꝛ. supra Th.
 præced. 4. allegatæ. Contra vero Status Circuli
 Sue-

Suevici in dubium vocant, imo negant titulum investituræ feudalís, & validitatem oppignorationis à Wenceslao factæ, tantumque admittunt oppignorationem, seu potius reuisionem Landvogtejæ Truchsessis de Waldburg oppignoratæ ex permissione Friderici III. Imp. ab iis anno 1473. factam. Nostrium non est tantam componere litem, sed sufficiat nobis allegasse Gravamina, Protestationes & Repestationes utriusque partis apud Goldastum in *Politischen Reichs-Händeln Part. 25. sub. Num. III.* & deductiones *th. 4.* allegatas, ex quibus partis utriusque rationes cuilibet explorare, ac libera mente librare atque expendere licet.

§. VI. Porro monendum nobis hic venit Præfecturam seu Landvogtejam Sueviæ die *Landvogten in Ober- und Nider Schwaben* designare certum territorium seu certum terræ districtum in Circulo Suevico prope Civitatem Imperialem Ravenspurgum in Algoja ad Schussium amnem in valle peramœna sitam, ac Pagum dem *Marck-Flecken Utorff* / quæ sub se comprehendit aliquot vicos & pagos, nec non monasterium Virginum Lövventhal, in quo districtu à Serenissima Domo Austriaca constitutus Præfectus, des

Durchläuchtigsten Hauses Oesterreich Land-Vogt
in Ober- und Nieder Schwaben / qui sedem suam
quondam in arce vel burgo Civitatis Raven-
spurgensis, in Monte Urbi finitimo, qui sancto
Vito sacer est, habuit, arce verò ista combustâ,
nunc vel Altorffii, ubi Archivum hujus Præfe-
cturæ asservatur, vel alibi, ubi libet, residet,
cum adjunctis suis Officialibus, nempe dem
Land-Vogten Verwalter / quo munere hodie
cum laude fungitur Consultissimus Dn. de Sete-
lin, Patritius Biberacensis, Patronus honoratiss.
dem Land-Schreiber und Land-Waibel / omnia Su-
perioritatis territorialis Jura & omnimodam Ju-
risdictionem in Sereniss. Domui Austriacæ & ejus
nomine sibi quoque ob commissum Officium spe-
cialiter devinctos subditos, incolas & homines
exercet. A qua tamen Superioritate territoriali
Austriacorum nomine à Præfecto exercendâ om-
nino exempti sunt, nec illam ullatenus agnoscunt
Imperii Status vicini in Suevia, nec ipsa Sereniss.
Domus Austriaca sibi eam arrogat. Ipsum autem
Judicium Provinciale Cæsareum Sueviæ, das Kay-
serliche Land-Gericht in Ober- und Nieder Schwa-
ben jurisdictionem suam longè lateque per totam
ferè Sueviam, quousque se ejus extendit distri-
ctus

Etus in Ordinatione Judicii determinatus hæte-
nus ipso facto quotidie, in omnes specialiter
per Privilegium non exemptos Status, aliaque
illustria Membra Imperio immediatè subjecta non
minus, quam horum subditos exercet. Sicque Præ-
fecturæ illius Jura longè arctioribus limitibus ac
cancellis inclusa, quàm Judicii Provincialis juris-
dictio, utpote quæ non angustæ Præfecturæ am-
bitu conclusa & coarctata, sed laxius per uni-
versum ferè Circulum Suevicum protenditur,
& ubique in immediatos & mediatos non ex-
emptos exercetur, uti hoc tam Circuli Suevici
Status, quam Austriaci fatentur, illi quidem hoc
quodammodo incongruum censent, hi autem
adæquatam & perspicuam differentiæ hujus ra-
tionem & causam assignant in *preced. th. 4.* al-
legatis Deductionibus, nempe quod Jurisdictio
Præfecturæ Provincialis ideo tam arctis hodie in-
clusa sit cancellis, quia Status olim sub ea com-
prehensi se in libertatem asseruerint; Jurisdictio
verò Judicii Povincialis in antiquo suo statu per-
manferit, & pristinos suos limites retinuerit.
Imò & hoc notandum, quod à sententiis Præ-
fecturæ Provincialis Sueviæ contra illius subdi-
tos latis ipsis non liceat appellare vel ad Auli-
cum

cum vel ad Camerale aut aliud Imperii Judicium, quia hæc Præfectura Provincialis Austriacis *mit allen Nutzungen / Rechten / Berechtigkeiten* concessa igitur sicut in aliis suis ditionibus Ipsi jus dicunt sine licentia appellandi ab ipsorum sententiis ad Imperii Judicia, sic & in hac ipsis ab Imp. & Imperio oppignorata Præfectura Sueviæ idem sibi ex Privilegiorum suorum claro tenore vindicant. In Judicio Provinciali Cæsareo Sueviæ se per sententiam ejus gravatos existimantibus omnino datur facultas provocandi vel appellandi ad summa Imperii Judicia, ut infra dicturi sumus.

§. VII. Quod autem Knipschild *de Jurib. Nobil. lib. 3. c. 24. n. 79.* vult alio titulo Landvogtejam Sueviæ, alio Judicium Provinciale Cæsareum Domui Austriacæ obvenisse, vix concedi poterit. Etsi enim lubentes largiamur Præfecturam Provincialelem & Judicium Provinciale Sueviæ non planè unum idemque esse, cum nosmet ipsi notabiles quasdam utriusque differentias in proximè præcedenti thesi 6. notaverimus; diversis tamen titulis, diversisque temporibus ea Austriacis acquisita esse, ut asserit Knipschild *d.l.* Præfecturam nempe seu Præsidiatum Sueviæ die
Land

Land-Bogten in Schwaben ab Imperatore Wenceslao Archi-Duces Austriæ emisse cum pacto de retrovendendo anno 1379. Judicium Provinciale vero postea à Truchsessiis de Waldpurg per oppignorationem seu per contractum pignoratitium ad Familiam Austriacam pervenisse modò anno 1473. inter quos contractus magna utique sit differentia, & inter hujus & illius acquisitionem intercedere intervallum temporis ferè centum annorum; concedere haud possumus, sed cum Præfecturâ simul Judicium Provinciale uno eodemque titulo & tempore ad Austriacos transiisse existimamus, cum hoc nil aliud sit, quàm Præfidiatûs alicujus Imperii seu Præfecturæ talis Provincialis Judicium, teste ipso Knipschildio *cit. cap. 24. n. 1.* adeoque ab illa dependeat, illi hinc semper annexum fuerit, uti non id quoque tantum constanter asserit Sereniss. Domus Austriaca, sed agnoscunt etiam Status Circuli Suevici passim in supra allegatis suis Deductionibus. Dicimus igitur competere utrumque probabiliter Inclytæ Familiæ Austriacæ primò ex investitura feudali Cæsarea à Rudolpho I. Imperatore filio suo Rudolpho concessa, in Rudolphi I. Imp. posteris ab aliis Impp. continuatâ, deinde

L

hunc

hunc titulum magis firmatum per Oppignorationem Imperialem, cujus conjecturam capimus ex Diplomate Caroli IV. Imp. de anno 1373. quo ipse Alberto III. & Leopoldo II. Ducibus Austriæ hoc dedit Privilegium, quod per sententiam Judicii Provincialis Sueviæ vel Alfatia banno notatus non debeat à banno per Cæsaris Judicium Aulicum absolvi, priusquam ei bannum relaxatum fuerit ab ipso illorum Judicio Provinciali, quod reum banno notavit. vid. Adjunct. sub N. 3. der entgegen gestellten Erinnerung. Ex quo quippe Caroli IV. Privilegio patet, Duces Austriæ ante oppignorationem à Wenceslao anno 1379. factam hæc Judicia Provincialia Sueviæ jam habuisse & exercuisse sub Carolo IV. anno 1373. non constat autem de alio, quam infeudationis Imperialis titulo, quo ea tunc habuerint, cui postea oppignorationis Imperialis titulus supervenit.

§. VIII. Diximus supra Judicium Provinciale Cæsareum Sueviæ exerceri in tribus Civitatibus Imperialibus Ravenspurg / Wangen & Isni / nec non Oppido vel Pago Altorff. Ex his locis Ravenspurg est Civitas Imperialis mixtæ religionis, in qua utriusque tam Catholicæ religionis quam Au-

Augustanæ Confessionis exercitium publicum publica autoritate stabilitum viget, omniaque munera publica inter cives utriusque religionis æqualiter distribuuntur. Instrum. Pac. Westph. *art. V. §. 3. & 29.* Wangen ad amnem Urgeri sita Catholicæ religioni, Isni verò contra Augustanæ Confessionis addicta, in qua tamen est Monasterium S. Georgii à Comitibus de Veringen exstructum Ordinis S. Benedicti, cujus Abbas votum & sessionem habet inter Abbates Scamni Suevici in Comitibus Imperii, novissimoque Recessui Imp. *de anno 1654.* subscripsit, licet ipsi gravis mota sit controversia de Exemptione ab Illustrissimis Comitibus Truchsessis de Waldpurg, S. R. G. Imp. Dapiferis hæreditariis, ut ex scriptis utrinque editis constat. Abbatia hodie præest Reverendissimus & Amplissimus Dn. Alphonsus Postulatus anno 1701. ex Monasterio libero & Imperiali Weingartensi. Oppidum Altorff non procul à Ravenspurgo & Schussio amne situm, in quo antiquitus Patria, natale solum & avita sedes Principum Comitum Altorffensium fuit, nunc Serenissimæ Domui Austriacæ paret, sedemque præbet Judici ac Judici Provinciali, & communiter confunditur cum Abbatia & Cœnobio Weingarten, dum illud

in Capitulatione Imp. Leopoldi *art. 18.* Josephi *art. 17.* & Caroli VI. *art. 18.* vocatur das Weingardtische Land-Gericht & a Dd. qui aliquid de hoc nostro Judiciio Provinciali commentantur, communiter dicitur, exerceri Judicium hoc in Civitatibus Imperialibus Ravenspurg/ Wangen & Ißni nec non Pago Altorff/ genandt Weingarden / cum tamen Altorff & Weingarden sint loca planè distincta. Nam Altorff pagus est ist ein Marckflecken Imperio & Jurisdictioni Domus Austriacæ subjectus, ubi ordinariè Præfectus Landvogteja Sueviæ der Land-Vogt in Ober- und Nider Schwaben / aut ad minimum ejus Vicarius der Land-Vogten Berwalter & cæteri Præfecturæ Officiales, nec non Judex Provincialis der Land-Richter degunt, Archivum itidem tam Præfecturæ quam Judiciii asservatur. Weingarten verò est pulcherrimum & amplissimum Ordinis Benedictini Cœnobium Imperiale, Dioceseos Constantiensis, omnium Guelphorum Principum, & Comitum de Kœnigsegg magnificâ Sepulturâ clarum, in medio ferè pagi Altorff situm, quod ex arce Principali in Domum Dei conversum, Pietatisque & Literarum Gymnasium esse cœpit ævo Caroli M. de quo vid. Bruschi in *Chronologia Monaster. Ger-*

German. fol. m. 568. seqq. ubi & de huic Cœnobio incorporata Præpositura seu cella S. Pantaleonis in Hoffen infra Buchornam Civitatem Imperialem ad Lacum Aeronium sita, Monialium olim Benedictinarum Cœnobio, nec non de Monasterio Lœvventhal seu Liebental agit. Add. Gabriel Bucelinus Ordin. S. Benedicti Monachus Theologus in Imp. Monasterio Weingartensi professus, Prior S. Joh. Baptistæ in oppido Rhætiae superæ Veldtkirchensi, Historicus suo tempore Celeberrimus, de sacro monastico ordine strenuè promeritus, qui nativam hanc religiosæ professionis suæ domum, seu dives & magnificum Weingartenense Monasterium secundum antiquas Origines suas nobis latius descriptum reliquit in *Germania sua sacra Part. 2. fol. 92.* (Cujus opulentiam, fructuumque ex ejus possessionibus redeuntium ubertatem colligere licet ex eo, quod proximo sæculo duo insignia prædia emptionis titulo sibi comparaverit, nempe Commendam Ordinis Johannitici in oppido Veldkirch ab Ordine Melitensi 60000. flor. & Dynastiam Blumeneck à Rudolpho Comite de Sulz 150000. fl.) Cui descriptioni suæ subjungit Buccelinus catalogum Abbatum usque ad Dominicum

Layman de Liebenavv, qui novissimo Recessui Imp. subscripsit. Hodie præest præpotenti huic & plurimis insignibus privilegiis dotato Monasterio Reverendissimus & Amplissimus S. R. G. Imp. Abbas Sebastianus Hillerus, Dn. ac Mœcenas meus gratiosissimus, Collegii Abbatum Suevicorum Director, & Deputatus Imperii Ordinarius ad Conventus Deputatorum Imp. semper evocandus, de cujus pietate, religione & singularibus in Monasterium suum, Sueviam & Rempublicam literariam meritis, vel me tacente, loquetur magnificentissimè exstructum Templum, & per tot annos prudentissimè gestum S. R. G. Imp. Abbatis & Directoris munus, nec non ad instar Licæi redactum Studium Weingartenense.

§. IX. Quoties in anno Judicium hoc exercendum, aut quomodo Judicis auxilio indigentibus hoc intimandum, & significandum, ut de eo certiores fiant & in omnium notitiam perveniat, quando ejus copiam habere possint, traditur in *Ordinat. Iudic. Provinc. part. 2. tit. 1.* Celebratur autem designatis Juridicis Judicium, ita, ut inchoetur in via publica, hora 12. post prandium (ante prandium tamen Procuratores præsentibus duobus Assessoribus suos Recessus ad Pro-

Protocolum dictent) *d. Ordin. I. P. p. 2. tit. 2. ibi:*
Wann ein Land-Richter das Land-Gericht besitzt /
 so soll dessen Anfang an offener Land-Straß unter
 dem Himmel ungefähr um 12. Uhr im Tag besche-
 hen. Quod hodiernum adhuc observari testatur
 Schneider *in Process. huj. Judic. tit. 2. n. 1.* ubi
 notat, quod haud procul à Curia Judex cum suis
 Assessoribus, quorum sex ad minimum adesse
 debeant, publicè in Scamno confideat, & ipse
 vel ejus Vicarius Nunciorum Supremo dem Land-
 Gerichts Ober-Botten vulgò dem Gefäll Einzie-
 her quæstionem proponat: An factâ præteriti Ju-
 dicii publica proclamatione legitimum tempus
 sit Judicium Provinciale Sueviæ celebrandi, ju-
 dicandique, prout Juris sit? prout hoc cautum
d. Ordin. p. 2. t. 2. Quo factò, & prælectis à
 nunciorum Supremo querelis primis, nach geles-
 senen ersten Klagen / Judex cum Assessoribus se
 conferat in Curiam, ibi partium acta & acti-
 tata ventilentur, prævia consultatione decidan-
 tur, & sententiæ tam interlocutoriæ, quam de-
 finitivæ, convocatis Procuratoribus & partibus
 publicè in omnium præsentia publicentur, ut pa-
 tet ex *Ordin. Judic. Prov. p. 2. tit. 2.* Schneider *d. l.*

§. X. Si quis ad hoc Iudicium fuerit citatus, & cum sua responsione, durante Iudicio, non comparuerit pro contumace habetur & publico banno contumaciæ feritur, uti hoc cum formalitatibus suis describit Schneider *Class. 1. tit. 2. n. 4. 5. & d. cl. 1. tit. 21. n. 45.* Banniti in hoc Iudicio persolutâ banni taxâ & præstita aëtori satisfactione à poena banni liberantur *Ord. Jud. Prov. p. 2. tit. 8. vers. Wann aber ic. & tit. 9. Ein jeder.* Schneider *d. tit. 21. n. 52.* Si quis ultra annum & diem in banno perseveret Censura Ecclesiastica notatur *O. I. P. p. 2. tit. 10.* Potestque Iudex Ecclesiasticus secularem & contra secularis Ecclesiasticum pro executione sententiæ invocare. *O. I. P. p. 2. tit. 11.* Schneider *d. tit. 21. n. 62.*

§. XI. Ius in hoc Iudiciô Provinciali respiciendum & attendendum potissimum est illius Ordinatio præscribens modum res controversas in foro Provinciali disceptandi. Hæc est species Iuris scripti, Constitutio nempe Sac. Cæs. Majestatis de personis, Iurisdictione & processu Iudicii Provincialis peculiariter promulgata des freyen Kayserl. Land-Gerichts in Obern- und Nidern Schwaben Ordnung/ quam Ferdinandus I. Imp. anno

anno 1562. confici jussit & promulgavit, Maximilianus revidit, emendavit & auctam confirmavit, quæ Oeniponti typis impressa est ann. 1618. ut ex proœmio patet. Ad Juris scripti hic attendendi species pertinent porro Recessus Imperii, Aurea Bulla, Capitulationes Cæsareæ, Reformationes Politicæ, Constitutiones de pace prophana & de Pace Religiosa, Pacificatio Westphalica, Jus Commune Cæsareum Justinianæum, das gemeine beschriebene Kayserliche Recht / quod in vim Juris communis tacito Imperatoris & Statuum Imperii consensu seculo decimo quarto in Germania receptum, à Judice & Assessoribus inclyti hujus Judicii tam in decidendis causis, quam decernendis Processibus jugiter observandum. Schneider *cl. 1. tit. 2. n. 22. 34. 42. 45.* Refert idem huc etiam Privilegia Statuum *n. 46.* Ubi verò Jus scriptum deficit Judicium Provinciale in causarum eo delatarum disceptatione ac definitione ad exemplum Camerae Imp. rectè recurrit ad Jus non-scriptum, sequendo stylum Curiae, observando consuetudinem, & attendendo observantiam. O. *I. P. p. 2. tit. 9. §.* Wann uns auch & *tit. 12.* Schneider *d. tit. 2. n. 69. seqq.* Blum. *in Proc. Cam. tit. 2. n. 19. seqq.*

§. XII. Quis in competentibus cuique Juris remediis in Judicium hoc Provinciale deductis legitime prosequendis ordo sit servandus, ut quisque quod sibi debetur, vel quod suum est, consequatur & obtineat, seu modum procedendi in causis ad illud delatis pro consequenda justitia & jure suo satis clarè definit Ipsamet Ordinatio Judicii Provincialis, in qua præscriptus Processus ad felicius impetrandam finem, longè facilior & brevioris expeditionis esse creditur quam aliorum Dicasteriorum Processus. Respicit ille *vel rem controversam*, quæ utplurimum est de facto, non de jure, ceu quod certum & finitum esse dicitur in *l. 2. ff. de jur. & facti ignor.* Cæsar Argylus *de legit. contradict. q. 2. n. 189.* nisi quatenus vel à prævio facto causatur & jus facto accommodandum est, vel rebus ipsis seu factis inducitur. Sic enim consuetudo materialiter considerata cum facti sit. *l. 32. ff. de LL. §. 8. Just. de l. N. G. & Civ.* aliquando, si nimirum negetur, probatione indiget *c. 1. de Constit. in 6.* vid. Gail. *2. O. 31. n. 15. seq. vel Personas Judicium constituentes.* Hæ sunt vel principales vel minus principales. Principales sine quibus Judicium consistere non potest, sunt Judex, Actor &

& Reus *c. 10. X. de V. S.* Judex Iudicii nostri Provincialis Sueviæ est caput ejusdem negotia in eo expedienda dirigens, finemque sua sententia controversiis agitatæ imponens, vocatur ein frey Kayserlicher Land-Richter in Ober- und Nieder Schwaben auff Leutkircher Heyde und in der Gegend. Constituitur ab Archi-Ducali Domo Austriaca. Schneider *cl. 1. tit. 3. §. 13.* Knipsch. *de Jur. Nob. l. 3. c. 24. n. 7.* Cui & juramentum præstat, cujus formula extat in *O. I. P. cl. 1. t. 4.* Exercet ipse Jurisdictionem nomine Cæsaris & Archi-Ducum Austriæ, vid. formulæ in *O. I. P. pag. 77. 84. 86. 96.* & passim, ubi semper Ich N. von Gewalt und Gnaden Röm. Kayserlichen Majestät und Fürstlichen Durchleucht als Erb-Hertzog zu Oesterreich. De Ejusdem Officio vid. *O. I. P. cl. 1. tit. 4.* Schneider *tit. 4.* Si infirmitate vel alio impedimento detineatur, ut præesse ipse nequeat, ejus officium interim sustinet der Land-Vogt der Land-Schreiber / illo etiam impedito, Civitatum Consules & Oppidi Ulstorff Ammannus, (uti hi in nupera vacantia muneris hujus per 7. circiter menses vices judicis gesserunt, quia der Land-Vogt der Land-Schreiber etiam mortuus erat) vel unus ex Assessoribus vices ejus explet, debent tamen vices

eius subituri vinculo Iuramenti Archi-Ducibus Austriæ specialiter devincti esse *O. I. P. cl. 1. tit. 3. Schneider tit. 3. n. 16.* Et hic Iudex delegatus vices Ordinarii ad interim gerens des Land-Gerichts Statthalter vocatur, circa quem notandum, quod in Civitate Ravenspurgenfi in officio hoc alternetur ita, ut loco demortui Catholici Iudicis Provincialis delegati Augustanæ Confessionis addictus substituatur, & contra, *Schneider cl. 1. tit. 6. n. 35.* licet Iudex Provincialis Ordinarius semper sit Catholicæ religionis. *Schneider d. l. n. 34.* Catalogus Iudicum Provincialium ab anno 1334. usque ad annum 1615. nobis exhibetur à Iacobo Ottone in 2. Entwurff der Ehehafften Ursprung pag. 26. 27. Novissimè ad munus hoc summo omnium quatuor locorum der vier Mahlstätten applausu promotus est Consultissimus Dn. Iacobus Christophorus Straßer, I. U. L. antea Nobilitatis in Algoja Syndicus, Patronus meus honoratissimus. Non requiritur ergo in hoc Iudicio, ut Iudex Comes, Baro vel Nobilis sit, multò minus delegatus der Statthalter / secus ac in Iudicio Rothvilano.

§. XIII. Iudici in Iudicio hoc nostro adiunguntur Assessores, non saltem ut consiliis suis
Iu-

Judicem adjuvent, quod olim in Republica Romana Assessorum fuit Officium *l. 1. & t. t. C. de Assessor. & Domest.* sed etiam unà cum Judice Judicium insimul constituant, de causa cognoscant, eandemque definiant, & Justitiam administrent; ne unius Judicis nempe arbitrio relinquatur, quod plurium requirit vota & exactius Judicium, plures siquidem, uti in proverbio dicitur, oculi plus vident quam oculus. Ut hinc Assessores de authoritate Judicis participent, & tanquam membra corpus Judicii forment, indeque *Bensitzer und Urteilsprecher* vocantur in *O. I. P. p. 1. tit. 3.* eamque ob causam æquè ac Ipsemet Judex ad jurisdictionis exercitium parili suo modo adstringuntur juramento *O. I. P. p. 1. tit. 5.* Præsentatio seu Receptio Assessorum non fit à Judice Provinciali, sed à Consulibus & Senatu trium Civitatum Imperialium & oppidi vel pagi Altorffensis, ubi Judicium haberi solet & quilibet quidem locus Judici, quotiescunque ibi judicium exercetur, duodecim adjungere debet Assessores. *O. I. P. tit. 5. pr. Schneider tit. 6. n. 3. Knipsch. cit. c. 24. n. 7.* Si tot docti haberi nequeunt, etiam ex plebejo ordine sumi possunt, modo sint bonæ famæ, nec parti uni consanguini-

nitate vel affinitate conjuncti, aut alias suspecti, contra hos enim excipere licet *d. tit. 5. in fin.* Schneider *d. t. 6. n. 5. 6. 63.* Civitas Ravenspurgenfis quia mixtæ religionis dat numero pares Assessores ex utraque religione, reliqua loca suæ religioni addictos. Schneider *tit. 6. n. 33. seq.* Assessores libera sua habent vota, & majoribus regulariter standum. *O. I. P. p. 1. tit. 5. §. ult. junct. tit. 4. pr. in fin.* ubi limitatur. Salarium eorum exiguum est *O. I. P. p. 1. t. 5. v.* Diese obbenandte.

§. XIV. Cum autem in Judice præter habilitatem & integritatem imprimis spectanda sit ejusdem competentia, ut nimirum habeat illam jurisdictionis speciem, ad quam causa controversa pertinet, quia ex defectu jurisdictionis & competentiae Judicis oritur nullitas insanabilis. Rec. Imp. *de anno 1654. §. 122. Mev. p. 1. dec. 100. n. 4.* quæ à Pragmaticis nullitas nullitatum & lepra insanabilis dicitur Stryck *Disp. de facto Judicis de fact. cap. 3. n. 2. vol. 3.* paucis adhuc nobis considerata venit Judicii hujus jurisdictio, quæ est potestas in certa circumscripta parte Sueviæ non tantum res contentiosas disceptandi, sententiaque definiendi, sed etiam actus voluntariæ jurisdictionis expediendi, Archi-Ducibus Austriæ ab Im-

Imperatore & Imperio concessa, quam ipsi per hoc Collegium seu constitutum judicem, eique adjunctos Assessores exercent. Ex qua descriptione patet, I. hujus judicii jurisdictionem non universalem esse, se per totum Imperium, sed particularem se saltem per certam Sueviæ partem seu districtum in Ord. Judicii Provincialis designatum extendentem, uti constat ex *part. ej. 1. tit. 1.* qui sequentis tenoris: Beschreibung des Land-Gerichts in Schwaben uhralten Bezircks/ auch wie weit sich desselben jurisdiction und mitlauffender Gerichts-Zwang erstreckt. Es richtet nemlich das Land-Gericht über die Donau biß an das Land Württemberg und biß an den Lech/ den Lech nach hinauff gen Reutti an die Brucken / darnach hinüber auff Tachheim / auff die grauen Pundt / zu Anfang des Schweizerlands / folgendes gen Costantz / auch herüber auff Stockach / und von dannen so weit sich der Bezirk des Schwabenlands erstreckt. Und hat der Land-Richter einen mitlauffenden Gerichts-Zwang und jurisdiction, auch in Krafft desselben den eingessenen Ständen / wie bey andern Kayserlichen Land-Gerichten Herkommen und gebräuchig / zu gebieten und verbieten. Non tantum in causis civilibus, sed etiam in criminalibus competentem

vi O. I. P. p. 1. tit. 8. p. 26. & p. 2. tit. 8. §. item
Wo jemand seq. pag. 59. An ergo & de crimine
fractæ Pacis publicæ Iudicium hoc cognoscere
possit? quæritur. Et licet videri posset, quod non,
quia declaratio in bannum Imperii die Reichs Aecht
quæ ejus est poena, nonnisi ab Imperatore qua
tali, vel à Camera Imperiali, vel Iudicio Aulico,
& quidem hodie nonnisi prævio omnium Statuum
Imp. consensu Comitiali, fieri potest, vi Capitu
lationis moderni Augustissimi Imperatoris CA
ROLI VI. art. 20: Verior tamen est affir
mativa, quia poena hujus delicti non est sola de
claratio in bannum Imperii, sed variæ illius sunt
poenæ. vid. Blum. in Process. Cam. tit. 29. n. 103.
seqq. ibique Deckher in Vindic. & agi deinde etiam
potest ad restitutionem bonorum ablatorum, &
refectionem damni. Utut ergo non ad poenam
banni Imperialis, attamen ad aliam poenam vel
juris communis, vel Constitutionis Friderici III.,
vel etiam Constitutionis Maximilianæ poenam pe
cuniariam, vel ad restitutionem ablatorum bono
rum, aut damni restitutionem, ob hoc crimen
hîc agere licebit, maximè cum actoris læsi ar
bitrio relictum sit, an Cameram vel Iudicium
Aulicum vel Iudicem loci ordinarium, cum quo
hoc

hoc nostrum concurrit, adire velit. *Kayserlicher Land-Fried de anno 1548. art. 14. §. 1. & ult. Concept. Ordin. Cam. p. 2. tit. 11. §. pen. & ult. Confer. Carpzov. ad Leg. Reg. German., c. 9. Sect. 10. n. 21. & in Pr. Crim. q. 36. n. 5. 2.* In districtu Judicio huic pro exercenda jurisdictione assignato, illud, ut modo dictum, concurrat cum Statibus Circuli Suevici specialiter non privilegiatis, & in omnes in eo comprehensas personas, (veras vel mysticas) ac causas quascunque competentem habet & exercet jurisdictionem, adeoque præventioni locus est. *O. I. P. p. 1. tit. 1. & p. 2. tit. 4. §. Und dieweil 1c. Schneider cl. 1. tit. 3. n. 15.* Causæ tamen minores, quarum valor infra florenum est, ibidem non recipiuntur, nisi actori justitia fuerit denegata, vel in judicio ordinario majores sumptus, quam in hoc, sint impendendi, vel si judicii hujus casus reservatos *Cheshafftinen* / jurisdictionem, regalia, servitutes vel similia Jura concernant, hæ enim, licet valor earum florenum non excedat, nihilominus recipiendæ *O. I. P. p. 1. tit. 2.* 3. Inde colligitur Judicium hoc Provinciale non tantum habere Jurisdictionem contentiosam, sed etiam voluntariam, eamque in

N

acti-

actibus voluntariæ jurisdictionis ita exercere, ut etiam avocari nequeant. *O. I. P. p. 2. tit. 7. & p. 3. tit. 13.* perinde ut Rothvvilanum, quod in eo à Camera Imperiali discrepare asserit Joh. Georg von Zimmern *de Judic. Rothvvil. part. 2. quodlib. 1. pag. 81.* & Becker *in Synops. Jur. Publ. l. 2. c. 4. p. 8.* quod ea duntaxat, quæ sunt contentio-
sæ Jurisdictionis, non item quæ voluntariæ Ju-
isdictionis, exercent. Cujus tamen contrarium
praxis & experientia quotidiana testatur, quod
utique in duobus summis Imperii Judiciis, Au-
lico & Camerali, etiam voluntariæ jurisdictionis
causæ expediantur, teste Uffenbach *de Judic. Au-
lico cap. 11. in fin. pag. 110. seq.*

§. XV. Ad personas principales sine quibus Ju-
dicium consistere haud potest, diximus præter Ju-
dicem pertinere *Actorem*, qui dicitur ab agen-
do, estque is, qui aliquid in Judicio petit, &
prior ad illud provocat; quoad quem hic nihil
est peculiare, sed admittitur omnis, qui alias
de Jure communi actor esse potest, de quo vid.
B. D. Lauterbach. *in Colleg. Pand. ad tit. de Ju-
dic. th. 23. seqq.* & *Reum*, qui actione pulsatur,
sive à quo aliquid petitur. Reos autem fieri &
conveniri in hoc Judicio posse diximus omnes,
qui

qui in districtu Judicii Provincialis Sueviæ degunt & larem foveant, contrahunt, delinquunt &c. siue mediatè siue immediatè Imperio sint subiecti. *O. I. P. p. 1. tit. 1.* Dissent. Knipschild de *Jurib. Nobil. l. 3. c. 24. n. 10. seqq.* *Status & immediatè Imperio subiectos removens*, nisi specialiter sint privilegiati vel exempti à Jurisdictione hujus Judicii. Sunt enim haud paucis Statibus & Illustribus membris Imperii contra hoc Judicium concessa Privilegia exemptionis pro se ac subditis suis, ubi si quis vel se vel subditos suos avocare velit, olim quidem moris erat, ut advocans semper Privilegium in Originali vel per copias vidimatas & novissimam Confirmationem cum literis avocatoriis produceret. Hodie constitutum est, ut si semel Privilegia vel originaliter vel in copiis vidimatis unà cum novissima Confirmatione Judicio insinuata fuerint, ejusque Protocollo inserta, non opus sit ea ulterius producere, sed sufficiat illa in literis avocatoriis allegare. *O. I. P. p. 2. tit. 4.* Inter Privilegiatos eminent Electores Bavariæ ratione Mundelheim & aliorum, quæ in Suevia possident vi *Aur. Bullæ tit. 11. Capitul. Matthiæ Imp. art. 16.* Sere-
nissimi nostri Duces Würtembergiæ per Privilegium

gium ab Imperatore Maximiliano I. ob singularia in Imperium merita Eberhardo I. Duci Württembergia in Comitibus Wormatiensibus ann. 1495. d. 20. Augusti cum consensu Procerum Imp. concessum, quod refert Limnæus *l. 5. l. P. c. 16. n. 12.* Lunig. *R. A. Part. spec. cont. 2. in der vierten Abtheilung 7. Absatz Privil. 25. pag. 814. seq.* sunt plurimi alii Status Sueviae ab eo exempti, partim per Privilegia, partim vi Ordinationis ipsius, ut Subditi Austriaci, etiam si aliis tanquam Dominis directis vel hypothecariis pareant *O. I. P. 2. tit. 4. pag. 52.* Non admittuntur tamen avocationes & remissiones in casibus reservatis, vulgò *Ehehafften* dictis, qui nil aliud sunt, quam causæ ab exemptionibus exceptæ, ita, ut si vel maximè quis à jurisdictione Judicii ordinariè exemptus sit, tamen illa exemptio in reservatis hisce causis non attendatur, quorum casuum reservatorum 27. recensentur in *O. I. P. p. 2. tit. 5.* quos & refert *Befold. in Thes. Pract. voc. Ehehafften* ac speciali tr. explicuit Jacob Otto, D. Com. Palat. & Reip. Ulmensis Consiliarius, qui inscribitur: *Unversänglicher Entwurff des freyen Kayserlichen Land-Gerichts Ehehafften.* Addantur Kayserliche Oesterreichische Declaration wegen der *Ehehaff-*

hafften an das Hoch-Stift Augspurg de anno 1516. Caroli V. Imp. Declaration der Land-Gerichts Ehehafften halber de anno 1544. Oesterreicher Vertrag zwischen dem Land-Gericht und dem Stift Kempten wegen der remission und Ehehafftinen de anno 1545. Kayfers Caroli V. Declaration wegen der Ehehafften des Adels Ehehalten / Handwercks und Bauersleuthe de anno 1524. quæ extant im Teutschen Corpore Iuris Publici & Privati Dn. Joh. Steph. Burgermeisters / Consil. Cæsar. & Reip. Ulm. *Part. 2. pag. 780. seqq.* Casus hos reservatos 27. Status Circuli Suev. desiderarunt reduci ad 14. coram Commissione Cæsarea Ravenspurgi habita anno 1667. ut videre est ap. laud. D. Burgermeister *d. l. pag. 812. seq.* De resolutione & postulati impetratione autem nobis nihil constat. Num autem & contra casus hos reservatos Privilegium exemptionis dari ac impetrari queat? tam circa hoc, quam Rothvivilense Judicium, quot itidem casus tales reservatos 28. habet, controvertitur. Ipsa Judicia, & qui horum partes tuentur, ut Joh. G. von Zimmern *p. 2. quodl. 4. pag. 135.* Uffenbach. *c. 12. Sect. 1. subs. 2. p. 153.* negativæ inhærent, quia Rothvivilense à Maximiliano I. & II. hoc no-

strum Provinciale Sueviæ à Carolo V. (vid. Caroli V. Imp. Cassation aller Privilegien wieder des Land-Gerichts Ehehafften de anno 1544. ap. Burgermeisterum d. l. p. 783.) ita privilegiatum, ut contra casus reservatos nullum privilegium Statibus concedi queat, cum clausulis cassatoriis derogatoriis & irritantibus privilegia ista munita sint. Cujus contrarium tamen experientia docuit. vid. Wehner in not. ad Reform. Rothvvil. quibus præmissa sunt Privileg. Maxim. I. & II. p. 2. tit. 5. pag. 106. ibique allegatus Meichsner tom. 1. part. 1. Decis. Camer. 20. pag. 425. Magnif. Dn. Præses Patronus ad cineres usque venerandus, in Introd. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. 1. cap. 14. n. 5. in fin.

§. XVI. Personæ minus Principales seu secundariæ vel Judici vel litigantibus accedunt. Judici accedunt *Secretarii*, Land-Gerichts Schreiber / qui negotiorum in Cancellaria Judicii Provincialis expediendorum administrationi præsunt. Hi non specialiter à Judice Provinciali constituuntur, sed qui in quatuor istis locis, ubi iudicium hoc exercetur, munus eines *Statt-Schreibers* sustinent, eo ipso etiam hoc officio funguntur. Non enim proprius *Actuarius* seu *Proto-*
col-

collista recipitur, nisi negligentia vel Processus ignorantia causa. Licet autem Secretarius Cancellariae specialiter à Judice non constituatur, tamen eidem juramentum speciale praestare tenetur intuitu hinc expediendorum, de cujus Officio agit tam *O. I. P. p. 1. tit. 6.* quam Schneider *tit. 7. Fiskalis*, qui causas Fiscales in judicio hoc prosequitur, & ad hoc peragendum vi *O. I. P. p. 1. tit. 7.* à Judice assumi debet ex numero Procuratorum juratorum. Hodie tamen etiam alius, qui non est Procurator, in Fiscalem eligi potest, teste experientia. Officium ejus in eo potissimum consistit, ut omnes causas Fiscales in *O. I. P. p. 2. tit. 6.* enumeratas & quicquid in detrimentum Privilegiorum Serenissimae Domus Austriacae, nec non despectum Judicii Provincialis perpetratum, diligenter notet. *O. I. P. p. 1. tit. 7.* ubi & formula juramenti ab ipso praestandi habetur, ac de Salario ipsi ex sportulis judicialibus solvendo disponitur. Schneider *tit. 10. Nuntii*, quorum receptio libero Judicis Provincialis arbitrio relicta est? cui quoque praestant juramentum, quo se obstringere tenentur, ex quo simul officium eorum colligi potest. Partibus litigantibus utiles operas praestant *Advocati & Pro-*

Procuratores, qui inter se differunt ratione causæ efficientis, ratione subjecti, objecti, finis & effectus, de quibus allegasse sufficiat B. D. Lauterbach. *ad tit. ff. de postuland. & tit. de Procuratorib.* O. I. P. p. 1. tit. 8. & Schneider *tit. 8. & 9.*

§. XVII. Duo adhucdum brevissimis saltem, quia labor fere ultra Disputationis limites excrevit, tangenda sunt. Unum de appellationibus, an hæc à Iudicio hoc Provinciali, ab his, qui se per sententiam ejusdem gravatos existimant, fieri possint ad Cameram Imperialem vel Iudicium aulicum Imperatoris, an ad Austriacorum supremam Curiam, quæ Oeniponti est, faciendæ? Hoc Austriacos voluisse & in Ord. Iud. Prov. p. 3. tit. 12. cavisse, imò & factas appellationes ad Cameram Imp. cassatas esse, constat, aus der Kayserlichen Cassation Ferdinandi III. Imp. der vom Land-Gericht in Schwaben am Kayserlichen Cammer-Gericht angenommener appellation de anno 1656. ap. Burgmeist. part. 2. des Teutschen Corporis Juris pag. 814. Statibus Circuli Suevici se enixè opposuerunt, & hoc quod cogi velint, ut ad Superiorem Curiam, quæ Oeniponti est, appellent, non tantum in ipsorum, sed

sed & in Imperatoris, totiusque Imperii præjudicium, ejusque summæ jurisdictionis læsionem & suppressionem fieri, querentibus; Austriacis regerentibus & protestantibus, Serenissimæ Domus Austriacæ intentionem minime esse, nec unquam fuisse, ex Statibus Sueviæ liberis immediate Imperio subjectis Landsassios facere per judicialem cognitionem & decisionem causarum ipsos concernentium in Judicio Provinciali Suevico, aliud enim esse subditum, aliud forum sortiri, satis constare, Judicium Provinciale Sueviæ esse Cæsareum Judicium, seque nomine Imperatoris jurisdictionem in illo exercere, Statuum ergo immedietatem nullum apti detrimentum, si illic conveniantur. Utriusque partis rationes latius refert Knipschild *de Jur. Nobil. p. 3. c. 24. n. 56. seqq.* Obtinuerunt autem tandem Status Sueviæ, ut Serenissimi Archi-Duces Austriæ pro connata sibi Clementia æquitatem postulati sui agnoverint, & Sacratissimus Imp. Leopoldus Capit. sua *art. 18.* Josephus *art. 17.* Modernus Augustiss. Imper. CAROLUS VI. *art. 18.* sponte promiserint, se appellationes Statuum tam ab hoc Judicio Provinciali Sueviæ, quam Rothvvi-
lensi Dicasterio ad Aulam Cæsaream vel Cameram Imperialem non impedituros, imò Gloriosiss. Imp.

Leopoldus etiam per speciale Rescriptum ad Directores Circuli emissum anno 1670. significavit, quod quilibet Status, qui in hoc judicio egit vel conventus est, si se per latam ibi sententiam gravatum esse censeat, integra & plena gaudere debeat libertate vel ad Aulam Cæsaream vel ad Cameram appellandi. Appellatione non interposita sententia executioni mandatur, vid. *O. I. P. p. 2. t. 12. 13. & p. 3. t. 9.* Schneider *cl. 2. tit. 2.* ferè per totum. Alterum, quod adhuc tangendum est, concernit abolitionem hujus æquæ, ac Rothvilenensis Dicasterii, quam Status in Comitibus anno 1641. vi *Rec. Imp. de anno 1641. §. 93.* in tractatibus Pacis Westph. vi *Instrumenti Pac. Westph. art. V. §. 56.* in Comitibus ann. 1653. & 1667. coram Commissione Cæsarea Ravensburgi instituta ob varios abusos, Privilegiorum exemptionis neglectum, casuum reservatorum nimiam extensionem, & plura alia Statuum Circuli Gravamina à Dn. Burgmeistero *in Corpore Juris Part. 2. pag. 839.* exhibita, petierunt & instanter urserunt. Archi-Duces Austriæ autem sese semper opposuerunt, urgentes se possidere hoc Judicium duplici jure & titulo, feudi nimirum & pignoris. Oppignorationes autem Imperii confirmatas & irredimibiles factas esse omnium Impera-

to-

torum à Carolo V. usque ad Carolum VI. Capitulationibus *art. 3. vel 4. Caroli VI. art. 1. & Instrum. Pac. Westph. art. V. §. 26. in fin. &* neminem feudo citra commissam culpam & feloniam privari posse, abrogationem ergò hujus judicii sine læsione Jurium Domus Austriacæ fieri non posse. 2. frustra objici subscriptionem Domus Austriacæ in Instrumento Pacis Westph. ubi meditatio abrogationis proposita factam, nam eam meditationem rejectam fuisse ad futura Comitia, in quibus rationes suas pro conservando jure suo proponere sibi reservaverit Domus Austriaca, ex pura igitur meditatione subscripta ipsam non obligari ad renunciationem sui juris. Et hic articulus latius pro & contra tractatus est in tribus illis Deductionibus, quæ supra allegatæ *in th. 4.* Stat verò hætenus Judicium hoc nostrum immotum & inconcussum in pristino suo vigore, ac implorantibus justitiam ex bono & æquò dispensat.

Atque sic tandem pedem figimus, DEO T.O.M. pro hucusque concessa gratia & ope divina devotissimas referentes gratias, Ipsiusque omnipotenti Protectioni nostotos, omnesque nostras actiones

B. L. candidæ & æquanimi censuræ autem theses has nostras committimus.

Schweder, Gabriel,

Gabrielis Schwederi, J.U.D. ... Commentatio Juris Publici De
Praeeminentiis, Praerogativis, Juribus Ac Privilegiis Praecipuis
Serenissimae Domus Austriacae, Ut Et De Augustiss. Hujus Domus Judicio
Provinciali Caesareo Sueviae

Tubingae 1722

Regensburg, Staatliche Bibliothek -- 999/4 Jur.391

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11067066-2

VD18 10453253-003